

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
Inserati: do 9 peti vrst 1 D, od 10—15 peti vrst 1 D 50 p, večji inserati peti vrst 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklici peti vrst 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrst 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inseratni davek posebej.
Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravišništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
Telefon št. 34.
Dopise sprejema le podpisane in sadotno frankovane.
Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:
V Jugoslaviji: celoletno naprej plačan D 120— celoletno D 216—
polletno 60— polletno 108—
3 mesečno 30— 3 mesečno 54—
1 10— 1 18—
Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo oziirati.

Narodu!

Pred desetimi leti je nagloma odšel v večnost naš pesnik Anton Aškerc. Ob pogrebu njegovih zemeljskih ostankov je ves naš narod na dotlej najslajnejši način izrazil, da se zaveda, koga je izgubil. Anton Aškerc je bil najdoslednejši in najpogumnejši bojevnika za duševno svobodo, za resnico in pravico. Kot ustanovitelj slovenske moderne poezije je spenjal balade in romance, ki so po svoji vsebini in obliki vrhunec naše epske umetnosti. Bil je prvi slovenski poet, ki je zajemal globoko ne le iz zgodovine našega naroda, nego je črpal iz povestnice skoro vseh svetovnih narodov. Nihče ni razširil obzorja slovenske poezije tako močno kakor Anton Aškerc. Bil je prvi poet našega delavca in našega kmeta, njunih borb, trpljenja in triumfov; bil je poet naših narodnih, socialnih in verskih mučenikov in junakov, iz kojih žrtve in krvi sta nam zrastle svoboda in ujedinjenje; bil je poet-filozof naših dvomov in hrepenenj, naše ljubezni in nade, naše mrznje in osvete. Kakor slavec je umel zagostoliti o sladkih čustvih ljubeče mladence, kakor z bičem in škorpionom je znal usekati, kakor vihar zagrmeti. Bil je velik pesnik v vsakem oziru, velik kot Slovenec, kot Jugoslovian, kot Slovan, kot človek-borec-mislec.

Rusi, Švedi, Čehi, Jugoslovenci so prevajali Aškercove pesnitve; tudi v nemških prevodih so izšle njegove balade in romance. In še izidejo.

Lirik, eptik, dramatik, esejist, kritik, urednik, potopisec, prevajalec in odlični novinar je bil Anton Aškerc. Obogatil je slovenski jezik z novimi narodnimi izrazi in oblikami, obogatil slovensko poezijo z novimi idejami in pesniškimi formami, obogatil slovensko slovstvo notranje in zunanje, navzgor in na šir kakor nihče pred njim in za njim. Stirinal je knjig je podaril narodu, od rojstva nesrečen in beden, a do svoje prezgodnje smrti neomahljivo plodovit, energično vzpodbujalec in sredi najtemnejšega narodovega rostva brez prestanka junaško odkritosrčen in bojevit. Kot prorok je napovedoval brez obohajanja, da se nam bliža dan osvoboditja, da se vzhaja solnce Jugoslavije. Dočkal ni te sreče, ki je neomajno veroval vanjo in ki jo je vtrjeval v dušah svojih rojakov...

Josip Kostanjevec:

Prvi nastop občinskega redarja Šimna Kaluže.*

Tako je koračil Šime ves popoldan po trgu navzdol in navzgor, počez in navskriž. Nazadnje pa se je utrudil. In poiskal si je kotiček na glavnem trgu v senci visokega zvonika farne cerkve. Vse, kar je v trgu, mora priti tod mimo, vse, kar se ima zgoditi, se mora zgoditi tukaj ali pa vsaj v bližini. Postavil se je Šime čisto tako, kakor je bil to storil v sobi pred študentom, na široko in z rokami, uprtimi v bok. In tako je stal in upiral svoj pogled po cesti navzdol in navzgor, po trgu, po hišah, v tla in proti nebu. Vroče je še bilo, še je puhtela sončarica od hiš, od tlaka in od ceste, ko se je tam nastavljal. Od začetka mu je bilo še precej udobno, ves je bil že opazjen od spomina na lepo popoldne, ki ga je danes doletelo, tako so bile lepe njegove misli, da niti ni čutil silne žele, ki se je bila naselila v njegovem suhem in prašnem grlu. Pa tudi najlepše pesmi se človek naveliča, to je izkusil Šime že čez dobre pol ure. Trg je bil prazen, čista prazna, na tleh ničesar, nebo pa tako

Strašna vihra svetovne vojne je bila hkratu smrtni boj prepotentnega Germanstva. V tej vihuri smo malone pozabili tega glasnika svoje svobode.

Ob desetletnici Aškercove smrti pa se je svobodni naš narod spomnil svoje dolžnosti. Sklenil je postaviti velikemu jugoslovanskemu bardu v Ljubljani dostojen spomenik: iz hvaležnosti slavnemu pokojniku in v vzpodbudo mladini ter zanamcem.

Vso jugoslovansko javnost pozivljamo, da zbira prispevke, prireja koncerte, slavnosti, dramske predstave in veselice v korist Anton Aškercemu spomeniku! Počastimo ga, saj počastimo s tem sebe, počastimo misli in čustva, ideje in ideale, za katere je veliki pokojnik živel, deloval, trpel in umrl.

Denarni prispevki naj se pošiljajo na naslov blagajnika dr. Vekoslava Kisovca, ravnatelja Slavske banke v Ljubljani.

V Ljubljani, 15. septembra 1922.

ODBOR ZA AŠKERČEV SPOMENIK V LJUBLJANI.

Pokrovitelj in častni predsednik: Minister Ivan Hribar, pokrajinski namestnik v Ljubljani.

Predsednik: Dr. Gojmir Krek, rektor univerze v Ljubljani.

Podpredsednik: Fran Govekar, magistratni nadsvetnik v Ljubljani.

Tajnik: V. M. Zalar, sekretar na filozofski fakulteti v Ljubljani.

Blagajnik: Dr. Vekoslav Kisovec, bančni ravnatelj v Ljubljani.

Odborniki: Dr. Ivan Lah, pisatelj in ličjski profesor v Ljubljani.

Rasto Pustoslavsek, glavni urednik „Slov. Naroda“ v Ljubljani.

Dr. Milutin Zarnik, magistratni ravnatelj v Ljubljani.

Dr. Niko Zupanič, kustos muzeja v Ljubljani.

Dr. Fran Albrecht, pisatelj v Ljubljani.

Ivan Anderluh, župan trga Šmarje pri Jelšah.

Dr. Viljem Baltič, pokrajinski podnamestnik v Ljubljani.

Anton Brandner, narodni poslanec v Ljubljani.

Ludovik Černež, okrajni šolski nadzornik v Celju.

Ivan Deržič, na-

rodni poslanec v Ljubljani.

Dr. Metod Dolenc, dekan juridične fakultete v Ljubljani.

Pavel Golia, ravnatelj dramskega gledališča v Ljubljani.

Dr. Milan Goršek, odvetnik pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah.

Dr. Alojzij Gradnik, pisatelj v Ljubljani.

Dr. Gustav Gregorin, odvetnik v Ljubljani.

Viktor Grčar, župan mesta Maribora.

Dr. Juro Hrašovec, župan mesta Celja.

Dragotin Hribar, industrialec v Ljubljani.

Matej Hubad, upravitelj narodnega gledališča v Ljubljani.

Aleksander Hudovernik, notar v Ljubljani.

Dr. Fran Ilešič, profesor na univerzi v Zagrebu.

Ivan Jelačin ml., veletržec v Ljubljani.

Luka Jelenc, šolski ravnatelj v Ljubljani.

Dr. Fran Jurčeta, odvetnik v Ptuj.

Dr. Ernest Kalan, odvetnik v Celju.

Dr. Rikard Karba, župan mesta Kamnika.

Dr. Fran Kidrič, profesor na univerzi v Ljubljani.

Dr. Alojzij Kračmer, pisatelj v Ljubljani.

Dr. Albert Kramer, minister n. r. v Ljubljani.

Dr. Vekoslav Kukevec, minister n. r. v Mariboru.

Zofka Kveder-Demetrovičeva, soproga pokrajinskega namestnika v Zagrebu.

Dr. Frano Linold, odvetnik v Mariboru.

Dr. Lenart Lotrič, inspektor pri upravi državnih monopolov v Beogradu.

Dr. Danilo Majaron, odvetnik v Ljubljani.

Rudolf Pevce, župan trga Mozirja.

Ciril Pirc, župan mesta Kranja.

Dr. Ljudevit Pivko, profesor v Mariboru.

Mila Prunkova-Utva, pisateljica v Ljubljani.

Dr. Dinko Puc, odvetnik v Ljubljani.

Ivan Pucelj, minister v Beogradu.

Milan Puget, tajnik Narodnega gledališča v Ljubljani.

Josip Reiser, narodni poslanec v Ljubljani.

Franjo Roblek, veleposelnik v Celju.

Dr. Franjo Rosina, odvetnik v Mariboru.

Karel Rozman, župan Novega mesta.

Risto Savin, skladatelj v Celju.

Ferdo Seldi, gimnazijski profesor v Novem mestu.

Dr. Bogumil Senekovič, dvorni svetnik in vladni komisar v Ljubljani.

Dr. Fran Skaberne, načelnik oddelka za prosveto in vere v Ljubljani.

Josip Smertnik, ravnatelj posojilnice v Celju.

Lavoslav Schwentner, knjigotrožec v Ljubljani.

Jakob Šolcar, ravnatelj posojilnice v Radovljici.

Dr. Makso Šnuderl, profesor v Rimskih toplicah.

Dr. Karel Triller, odvetnik v Ljubljani.

Dr. Pavel Turner, zasebnik v Mariboru.

Vinko Vabič, župan trga Zalca.

Josip Wester, nadzornik srednjih šol v Ljubljani.

Dr. Gregor Žerjav, minister v Beogradu.

Oton Zupanič, pisatelj in dramaturg dramskega gledališča v Ljubljani.

Politični načrti za bodočnost.

Naj se sodi o nedeljskem zagrebškem kongresu kakor se hoče, že dejstvo samo, da o njem intenzivno razpravlja vse naše časopise, je dokaz, da je ta kongres političen dogodek prve vrste, ki nemara v resnici znači preokret v naši državni politiki. Iz dejstva, da so se tega kongresa udeležili pripadniki najrazličnejših struj in moči, ki doslej niso posegali v politično življenje, se snujejo razne kombinacije, izmed katerih je najglavnejša ta, ki jo navajamo že na drugem mestu, da so možne bodočnosti Davidovič, Stojan Protić in dr. Smolaka. Drugo kombinacijo nam podaja beogradska „Epoha“. V članku »Demokrat na preokretu« izjavja:

»Demokrat iz Davidovičevega krila imajo namen ustanoviti »Jugoslovanski blok«. Kdo bo vstopil v ta blok, je še nejasno. Računa se s tem, da se pridružio temu bloku vsi oni politiki, ki jih je Svetozar Pribičević izrinil iz poslaniškega kluba in iz stranke. Razen tega se računa, da bi se v ta blok pritegnili tudi socialni demokrati, zemljoradniki in del hrvatskega bloka. Uresničenje te kombinacije pa se zdi težko ne samo zato, ker bi se zemljoradniki in socialni demokrati upirali sodelovanju v tej politiki, marveč tudi zato, ker je treba upoštevati radikalce, ki bi sigurno ne ostali radi v opoziciji.

Razkol med demokratimi, ki je nezogiben, dasi ga Davidovič sam ne želi, mora povzročiti živahne diskusije tudi v radikalnih krogih. Kakšen odmev bo imel razkol v demokratski stranki pri radikalcih, to je vprašanje, ki sicer postaja polagoma aktualno, ali se ga vendar lahko prepusti še samemu sebi, da se malo razčisti.

Demokrati iz Davidovičeve skupine seveda ne izključujejo možnosti sodelovanja z radikalci, toda razume se, samo v novi kombinaciji in z novimi idejami. Za slučaj, da bi ne bila izvedljiva prva kombinacija s socialnimi demokratimi in zemljoradniki, bi demokrati morali delovati na sporazum z radikalci, toda v tem slučaju bi bil mandat radikalne stranke Stojan Protić. V to kombinacijo s Stojanom Protićem bi vstopili, tako se računa, vsi politiki izven strank, ki jih je lepo število, a poleg tudi oboje skupini muslimanov, kakor tudi Pučlijeva samostojna kmetijska stranka, ki je sicer v kombinaciji tudi za prvo eventualnost brez radi-

kalcev. Ta druga kombinacija se zdi mnogo verjetnejša. V tej, kakor v prvi eventualnosti bi bil Pribičević v ozadju, navaden član stranke, brez vpliva na državno upravo in zato tudi brez ministrskega portfelja.

Ta blok bi imel nalogo, da izvede drugo administrativno razdelitev države, da da oblastem najširšo samoupravo, izboljša in poenostavi upravo, napravi konec korupciji, onemogoči samovoljo oblasti, dvigne avtoriteto zakonom in odkaže vojski mesto, ki ji pripada.

To so namreč v bistvu najglavnejši vzroki nezadovoljstva v državi. Ako se ti vzroki odstranijo, se bodo, tako se računa, samoočisti tudi ublažile razmere v državi. Uvažuje se, da s tem sicer ne bo zadovoljna večina Hrvatov, toda ne glede na to bodo Srbi hrvatsko vprašanje uredili tako, kakor to zahtevajo Hrvati, da se s tem poča Hrvatom možnost udeležbe na državni upravi.

Ne moremo presoditi, v koliko temelji ta načrt na realni podlagi, zdi pa se nam, da ni tako lahko izvedljiv, kakor se misli v prvem trenutku. Zato smo mnenja, da bo ostal tudi ta načrt samo navadna kombinacija. Simptomatičen je ta načrt zato, ker dokazuje, da so politični krogi v Beogradu vendarle jeli resno uvaževati hrvatsko vprašanje in da bo s tem problem v ospredju vseh političnih diskusij vse dotlej, dokler ne bo s poštenim sporazumom enkrat za vselej spravljen s sveta.

POSKUŠEN ATENTAT V SOFIJI.

— Beograd, 16. sept. (Izv.) »Tribuna« javlja iz Sofije: Ministra Tomov in Pekalov sta se v četrtek popoldne z avtomobilom odpeljala iz Sofije. Pred njima sta se odpeljala dva meščana. Takoj izven mesta je bil izvršen na prvi avtomobil atentat, ker so bili napadalcu napačno informirani, da se v tem avtomobilu vozi ta ministar Tomov in Pekalov. Oba ministra sta ostala nepoškodovana.

ANGLIJA VPLIVA NA MALO ANTANTO.

— Rim, 15. septembra. (Izv.) Italijanski listi javljajo, da skuša Anglija pridobiti malo antanto za to, da bi aktivno sodelovala v akciji proti Kemal paši, odnosno Turčiji. Grški poslanik v Rimu demantuje vse vesti, da bi imel kralj Konstantin namen se odpovedati prestolu.

nesajo same dalje. Nič ne misli, a vendar ve, da treba zaviti v krčmo, ker ne sme piti vode, ko je gospod. Ker je pa treba prehoda od hlapca do gospoda, zato sklene, da popije za danes samo brizgane s sifonom. Trden sklep. Tako se najenostavneje reši to zamotano vprašanje, ki je naenkrat bruhnilo s tako silo na dan...

V tisti ulici krčmar daleč po okoličnem znan Pritiskov Nace. Vse pijače se dobijo pri njem, kakršnokoli si kdo požel, od najboljšega do najslabšega. Zato prihajajo k njemu raznovrstni sloji, trški in okoliški, uradniki, trgovci, obrtniki, delavci in berači. Nekateri skrivaj, drugi očitno in brez strahu. Za vsakega se dogi poseben kot in poseben vhod, da si ne morejo zreti ob nepravem času preveč iz obličja v obličje. V vsaki sobi je na steni napis: »Izjemoma se prosi danes takoj plačati,« samo v prvi največji, kjer diši vedno nekoliko po plesnobi, se ščoperi na desni strani napis: »Danes za denar, jutri zastoj,« na levi pa: »Rjuti — je prepovedano!« Osti torej vode, pri čem da so, da ni pozneje brezpotrebni izgovori. Sosedje se pa ne morejo pritoževati, da se je to in to noč rjulo

z dovoljenjem krčmarjevim. V tej sobi visi tudi v kotu med dvema stenama nasproti vhodnim vratom veliko leseno začrnelo razpelo, ovito z vencem ponarejenih papirnatih rož, in na deski pod njim pomezujejo dan za dnem in noč za nočjo v srednjeveliki pobarvani žaši medla večna luč. Razpelo se dotika stropa, po obeh stenah na njega levici in desnici so prilepljene razne podobe svetnikov in svetnic božjih. Na njih se poznajo vlažne lise gostilniške soproge, črnotrjav sledovi, mušji in bogve še po čem povzročeni madeži brezimnih barv. Obrazi, ki so se morda nekdanj svetili v čistem rajskem veselju, so sedaj nesposlljivo zakidani, oči zastrto, vse poteze izražajo dušne muke in veliko trpljenje, povzročeno po večernih in nočnih zablah neblagljenih obiskovalcev Nacetove krčme. Sveti Ani je brazbožna roka na desnici narisala veliko skopuško možno, ki iz nje gledajo rumeni cekini, in spodaj napisala: »O, sveta Ana, da bi jaz imel Tvojo doto.« In zraven dolga vrsta pomiljav in pet klicajev. O, trški slikar, še prideta skupaj z gospodom Kalužo in gospodom Bičkom!

(Dalje prihodnjik).

Uradniško oprašanje.*

Uradništvo grozi s štrajkom. Štrajk! To bi bil obup. Obup je strašna beseda! V našem primeru tem strašnejša, ker ni fraza. Kdor misli, da ni tak hudo, kot se vpije, naj čita! Državni uradnik se obrača potom dnevnega časopisa na usmiljena srca za pomoč. Državni uradnik trka na usmiljena srca in prosi javno za milodare zase in za svojo decol! Kdaj se je čulo še kaj takega. Ali je kaj takega, ki je mogoče? Seveda! Uradnik ima otroke. Res je to. Toda ali mislite, da more morda uradnik brez otrok pri nas dandanes živeti s svojo plačo? Vzemimo enkrat plačo takozvanega višjega uradnika. Pri nas se tako rado povdarja: »Mi nismo uradniki!« Ko smo vendar vsi skup reveži, veliki in mali! Tista razlika v temeljni plači med višjimi in nižjimi činovniki razredi je tako neznatna, da pač ne prihaja v poštev! In v višji razred pride uradnik navadno šele, ko je že star in potrebuje marsikaj, česar mlad ne potrebuje. Ne glede na to, da si mlad človek vendarle nekoliko lažje tisti drugeče vendar. Pustimo že enkrat ob strani tisto razlikovanje med »višjim« in »nižjim«, ko smo vsi eno in isto. Vzemimo torej uradnika V. čin. razreda, ki je oženjen, a brez otrok. Koliko znaša njegov mesečni prejemki? Pičlih 6000 K! S tem naj preživi sebe, ženo in služkinjo! Ko so se nakupile najpotrebnejše stvari: moka, mast, sladkor, sploh stvari, ki se navadno nabavljajo ob začetku meseca, koliko je še ostalo za vse tisto, ki se običajno vsak dan sproti kupce? Toliko kot nič! Pa živi cel mesec! In kje je stanarjina, kurjava, krojač, čevljar itd. itd. Zaloge perila so izčrpane, obleka vsa ponošena, pa si kupi novo ako more! Potem pa še razne nezgode, ki bi moral biti človek pripravljene nanje, bolezen, smrt v rodbini... Človeka je groza!

Srečna služkinja! Kako zavidi! Ilyo usodo ima! Sedemsto kron hoče imeti sedaj vsaka služkinja na mesec in pa vse drugo seveda, kakor imaš sam. In zdaj vprašam: koliko pa je uradnikov, ki bi jim ostalo od njih prejemkov mesečno sedemsto kron? Mislim, da prav nič, razen če je kdo minister. Pa ministri se itak ne smatrajo za uradnike! Ne, niti tjo kron ne more porabiti uradnik od svoje plače čisto zase, ne da bi se občutljivo poznalo pri gospodinjstvu. Sam nima nič, a služkinji mora odšteti sedemsto kron! Vse dobro privoščimo poslu, toda ali je tako razmerje pravično? Kdo ima težjo službo, gospodar uradnik ali njegov posel? Kdo ima več težav, več skrbi? Ako ti služkinja ne stori, kar si ji naročil, se enostavno odreže: »Sem pozabila!« ali pa: »Se nisem domislila!« In stvar je opravljena. Lepo bi pogledali uradnika, ki bi se tako izgovarjal! Poleg tega je posel zavarovan za primer bolezni. On ima zagotovljeno zdravniško pomoč in zdravila — uradnik vsega tega nimajo. To ni ironija, to ni pretiravanje, to je gola resnica! Prav je tako, da skrbi država za delavne sile, civilizacija in človekoljubje zahtevata tako, toda zakaj bi moral biti baš uradnik prav zadnji na svetu, zakaj bi moral jemati baš on vsega hudega konec!

Pa ne, saj si uradnik lahko še kaj postrani zaslužil! To je zopet eden tistih nasvetov, ki jih je lažje izreči nego izvesti! Kako se vendar nazoriti spreminjajo! Včasih smo rekli: »Dvema gospodoma ne more nihče služiti!« Zdal pa naj služijo uradnik dvema, trem, mogoče še večim... Skratka: Očelija postani vlačuga! Do drugih konsekvenc pri šibkejših značajih to ne more priti! Zakaj, ako drugače ne morem živeti, kot da si poiščem postranskega zaslužka, potem si ga poiščem pač tam, kjer ga dobim... Naj me nikdo krivo ne razume: tudi jaz sem zato, da izžrpaj vsakdo vso svojo delavno moč. Toda če sem državni uslužbenec potem mislim, da sem dolžan, posvetiti državi vse svoje moči. Dobro, če mi jih še kaj ostane, ko sem storil v polni meri svojo dolžnost, potem je prav, ako delam še kaj drugega. Toda eden more to, drugi ne more. Eden ima pri tem srečo, drugi je nima. Tu pa gre za vse, ne samo za posamnika. In koliko pa se da dandanes s duševnim delom zaslužiti? Na pr. s pisateljevanjem. Ali je to sploh imena vredno? Koliko časa in kako naporno bi moral delati, da bi si kdo na ta način, recimo — par čevljev zaslu-

žil. Mislim, da se absolutno ne izplača. Če kdo pisateljuje in piše, dela to pač iz drugih nagibov. In uradnik, ki svoje moči zasebnikom prodaja, po mojem najsvežejšem prepričanju prav gotovo državo prikrajuje! Nesrečna je torej in za državo škodljiva misel, da naj uradnik na dve strani služi, če se tudi ne oziramo na kolektive dolžnosti, ki pri takem razmerju prav lahko nastanejo in zavadejo uradnika na napačno pota... Siliti uradnika, da naj si postrani zaslužil, je nedvomno navajanje h korupciji!

Uradniška pragmatika je eno tistih vprašanj, ki bi se bilo moralo čim prej rešiti. To je bila z vsega početka ena najnujnejših zadev. Brez primerne ureditve uradniškega vprašanja je nemogoče odstraniti oni kaos v naši upravi, ki nas discreditira v očeh vsega civiliziranega sveta in ki je eden poglavitnih vzrokov za nezaupanje, ki ga srečujemo vsepovsod sebi nasproti. Da je stvar nujna, se je tudi vedno povdarjalo, žal, da so se pokazale v največjem času znamenja, ki vzbujajo sum, da to ni bilo odkritosrčno. Kdor zna čitati med vrsticami, je čutil, da neprijetna presenečenja niso izključena. Odkar se je zapisal stavek: »Zakaj bi morali baš trije vse?« so marsikoga navdajale zle slutnje. Sicer je to res; Zakaj samo trije? Vsi, prav vsi, ki imajo dobrobit države pri srcu, bi se morali zavzeti za hitro rešitev enega najbolj perečih vprašanj! Toda če ne samo trije — zakaj pa zdaj naenkrat celo en sam, ki niti poslanec ni! Ne razumem te logike! Taka retirača ne bi bila posebno — duhovita! No, morda stvar ni povsem taka, kot se na prvi hip vidi. Nadejam se, da so bile besede, na katere cikam, zapisane v trenutnem nerazpoloženju. Širokalo vreme imamo, težko je svoje živce obvladati! Kadar piha južen veter, treba paziti na svoje besede in dejanja. Sapa, ki prihaja iz Italije, brije, kakor Italijani sami rada norce iz nas! Puščati uradništvo na cedilu v sedanjem času — ne, tega si ne moremo misliti. To bi bila napaka, ki bi se ne dala popraviti. Da se uradniško vprašanje ne da nič več odlagati, je jasno vsakomur, ki zna še misliti. Kak zmisel naj bi imelo še nadaljnje odlaganje? Ali hočete čakati, da nekaj uradnikov še prei umre, predno se reši to vprašanje! Da, ko bi se dalo kar tako umreti! Mislim, da je tisoče uradnikov, ki bi bili že radi rešeni težkih skrbi, ki si želijo, da bi se jim ne bilo treba več bati, kaj bo jutri, kaj bo čez leto dni, kaj jim kaj jim prinese slaba letina in — no, va stanovanska naredba. Toda smrt ima svoje muhe! Gre raje tja, kjer bi je ne bilo treba! Ne, uradniška stvar se ne da nič več odkladati! Od zahteve po službeni pragmatiki in za eksistenčni minimum potrebnega povisačasne draginskih doklad uradništvo ne more več odstopiti. Seveda denarja to za finančni minister iz tal ne bo izkopal, ker ondi, kjer nič zakopane ni, se tudi nič izkopati ne da. Upam pa, da se bodo dala sredstva drugje dobiti. Ako je Avstrija zadovoljila svoje uradništvo, ki prosi pri nas finančne pomoči, pa bi naša država ne mogla dati svojem uradništvu najpotrebnejšega? Avstrija tega ni storila, ker je sama nad sabo obupala, kakor je nedavno modroval nekdo pri neki priliki, temveč nasprotno, ker ve, da z uradništvom stoji in pada! Avstrija je to storila, ker ve, kaj je moderna država svojim duševnim delavcem dolžna in da ne gre, da bi se ljudje, ki so morali za svoj živ dan za javnost delati, ob koncu življenja pahnili v bedo in sramoto!

Naj se igra z uradništvom že enkrat konča! Ne tirajte uradništva do skrajnosti! Štrajk je grda — obup strašna beseda! — — —

Uradnik.

SEJA KOMITEJA MINISTROV.

— Beograd, 16. sept. (Izv.) Včeraj popoldne od 17. — 20. je imel v finančnem ministru sejo komiteja ministrov. Seje so se udeležili namestnik ministrskega predsednika Timotijević, ter ministri Rafailović, Pucelj, dr. Kumanudi in dr. Žerjav. Prisoten je bil tudi pomočnik finančnega ministra dr. Svetislav Popović. Komite je razpravljal o reparacijah iz Nemčije. Sklenilo se je, da naj v bodoče Nemčija mesto konj naši državi dobavi ekvivalent v gospodarskih strojih. Nato je komite ministrov razpravljal o vprašanju pobiranja draginje. Sklepi o tem vprašanju se predlože v tork ministru svetlo, ki bo končno revidiral tudi naredbo, ki jo izda vlada proti dragini.

Politične vesti.

— Shod nar. socialcev v Mestnem domu. Snoch je sklicala narodna soc. stranka shod, na čigar dnevnem redu je bilo poročilo o zagrebškem kongresu javnih delavcev. Na shod je prišlo okoli 400 ljudi, mnogo seveda iz radovednosti, da čujejo poročilo o kongresu. Bili pa so razočarani, ker so o zagrebškem kongresu govorniki Juvan, dr. Rostohar in Deržič poročali zelo malo, oziroma nič. Zborovanje je otvoril Juvan, ki je pred vsem razpravljal o položaju drž. nameščencev. Navzroč je bil tudi češki nar. soc. poslanec Českoslovaške Emil Špatny. Juvan je oddal besedo gl. poročevalcu dr. Rostoharu. O zagrebškem kongresu ni skoraj ničesar povedal, omenil je le, da so resolucije na kongresu na pritisk nar. socialcev dobile bolj socialističen značaj. Nato je razpravljalo o najrazličnejših vprašanjih. Trdil je med drugim: Ako bi pri koroškem plebiscitu izdali parolo: Ali za Slovence, ali za Nemce in ne za Jugoslavijo, bi plebiscita gotovo ne izgubili. Tudi so primorski Slovenci baše bolj navdušeni za zedinjeno Slovenijo, kakor pa za — Jugoslavijo. Njegova izjava so napravila na poslušalce zelo mučen utis. Zato mu tudi ni nihče pritrjeval, dasi je na koncu patetično vzkliknil: »Da, res je tako in nič drugače!« Napadal je učiteljstvo, ker je za centralizem, ter očital učiteljem strahopetstvo. Nato je govoril posl. Deržič. Obširno se je bavil z bednim položajem javnih nameščencev, zabavljajo na vse strani in napadal vlado. Pozival je javne nameščence, naj se pridružijo nar. socialcem, češ, samo v nar. socialni stranki je njih spas. H koncu se je oglašil za besedo poslanec Špatny. Špatny je bil viharno pozdravljen. Po sprejetju resolucij je Juvan zaključil shod o — »zagrebškem kongresu«.

— Davidović — Protić — Smolčaka — moške bodočnosti? V beogradskem »Vremenu« piše P. M. Grebenac o zagrebškem kongresu kulturnih delavcev in prihaja končno do tega-le zaključka: »Ljuba Davidović je s svojim glasovanjem za resolucijo zagrebškega kongresa obsodil vso dosedanje metodo v delu demokratske stranke. Stojan Protić je že zdavno obsodil delovanje in metode radikalca g. Pašića. Dr. Josip Smolčaka, vrlo pameten in vrlo zaslužen naš politik, se trudi, da bi osnoval močno stranko na temelju sporazuma, izraženega v zagrebški resoluciji. Evo imen za novo kombinacijo in za novo, vsekakor boljšo orijentacijo v naši notranji politiki. In čim prej pride do te nove orijentacije na temelju zagrebške resolucije, tem boljše bo to za državo in za narod.« — Iz tega odstavka bi se dalo sklepati, da mislijo nekateri politični krogi, da bi bila možna sprememba političnega režima v toliko, da bi prišli na krmilo Davidović, Stojan Protić in dr. Smolčaka. Kdor pozna vse tri politike, njihovo prošlost in sedanjost, bo strmel nad smelostjo takšne kombinacije. S tem pa seveda ne moremo reči, da bi bila ta kombinacija nemogoča. Dandanes se zlasti v političnem življenju gode čudeži, zato tudi ni a priori zavračati misli, da bi vzela državno krmilo začasno v roke koalicijski Davidović — Protić — Smolčakovih pristavev.

— Boj draginji! Pišejo nam: V Beogradu se trudi vlada, kako bi omilila draginjo. Ukrepa se razno. Toda ljudstvo pasivnih krajev in zlasti uradništvo pa ne more delj čakati. Čudno je res, da se nečemu merodajni krogi poslužiti sredstva, ki je na dani in ki edino more preprečiti katastrofo. To je prepoved izvoza cereali. Bodimo odkriti! Ako naj ima zvišana izvozna carina isti učinek, zakaj pa potem ne prepovemo tudi formalno izvoza? Čemu poskus, doseči nekaj po ovinkih?! Ali pa je morda smatrati, da se hoče na vsak način imeti odprta ena vrata za vojniške izvoznice? Menda že, ker se Narodna banka posvetoje, kako bi preskrbela kredit izvoznikarjem. Pisec članka »K prehranjevalni krizi« v tem listu z dne 6. t. m. je dokazal, da nudi spas edino prepoved izvoza pšenice, rži, ječmena in moke. Ali naj ima res ljudstvo prepričanje, da se zapostavlja državna korist na ljubo parstotini banaškim veleposesnikom in špekulantom, ki so pokupili že skoro vso letino? Država naj njihove zaloge zapleni po primernih cenah.

— Bolgarsko — turška zveza. »Politika« priobčuje zanimivo vest, da se v Sofiji že dlje časa mudi bivši predsednik turškega parlamenta Ahmed Riza bej, ki ima misljo, da skuša Bolgarsko pridobiti za zvezo s Turčijo. Te svoje misli Ahmed Riza bej ne prikriva, nasprotno docela prostodušno javno izpoveduje, da smatra za svojo prvo nalogo, da pokliče v življenje to idejo. Te dni je v sofjski »Nezavisnosti« priobčil celo članek, v katerem izvalja: »Mi Turki in Bolgari imamo eno politiko in ene in iste interese, da se nam zagotovijo naše prave meje. Mi zahte-

vamo vzhodno Trakijo, ker samo s tem moremo Carigradu zagotoviti mir in varnost. Bolgarske upravičene zahteve so usmerjene na jug. Stavite te zahteve z vso smelostjo in z vso energijo, so tu sile, ki vas bodo poslušale in vam pomagale. Jaz ostanem v Sofiji nekoliko dni, da se orijentiram v tem smislu. Kar se tiče naše zmage povdarjam, da bo imela bolj lokalni značaj, političen karakter pa bo imela samo z ozirom na nas Turke in Grke.« Zatrjujejo, da se je Ahmed Riza bej sestal tudi z ministrskim predsednikom Stambolijskim, kateremu je odkrito predlagal zvezo s Turčijo oziroma s Kemalom pašo, zvezo, ki bi bila baše pod francoskim protektoratom in naperjena proti Grkom.

— »Zagreber Tagblatt« javlja, da če od ponedeljka dalje izhajati, mesto jutraj, popoldne.

— Mezdno gibanje na Češkem. Mezdno gibanje med češkimi delavciom se vedno bolj širi. Vsa tozadevna pogajanja med delavci in trgovsko - industrijsko zbornico so brezuspešna. Komunistične skupine pripravljajo stavko. Upanja na mirno rešitev konflikta je malo.

— Venizelos pri Poincareju. Bivši grški ministrski predsednik Venizelos je prisel v Pariz. Po poročilu »Chicago Tribune« bo Venizelos imel posvetovanje s Poincarejem, nakar v isto svrhu odpotuje v London.

Gospodarstvo.

AGRARNA REFORMA.

II.

Oglejmo si sedaj tudi še one čisto človeške momente, ki zaslužijo našo pozornost. Oni večji ali manjši košček zemlje, katero smo podedovali od svojcev in ki priča o pravičnem trudu naših staršev, cele rodbine in celih generacij, bomo ravno tako kakor vse ono, kar smo si sami pridobili s pridnostjo, vstranostjo in z mnogimi odtrčki od ust, gojili z neprimerno večjim veseljem, nego je utegnjo vsi oni, katerim bi vrgel val trenutne politične nepričakovane nekaj orolov v last. Vrh tega bi obdarovanec ne prejel vseh onih najnujnejših pripadkov, ki so za racionalno gospodarstvo nujno potrebni, ki pa si jih obdarovanec pri današnji draginji ne bi nikdar mogel nabaviti. Saj vrednost obratnega kapitala znaša po gospodarskih izkušnjah vsaj toliko, kolikor znaša vrednost zemlje. Naravna posledica se pokaže v novih malokrvnih ali boljše rečeno brezkrvnih gospodarstvih.

Stara je resnica, da se v loteriji prigran kapital vse manje čuva, nego premoženje, pridobljeno z mnogoletnim delom, včasih tudi s stradanjem, ali pa kapital v rokah razumnega človeka, pridobljen oziroma podedovan po njegovih marljivih prednikih. Najjače se kaže ta pojav v rahlosti, vsled katere razpadajo premoženja vojnih dobičkarjev.

Kakor pridobljeno, tako raztrošeno. Če bi se v državni statistiki vodila ena panoga več, namreč o brezmišelnem ravnanju z zemljiščem, izrganimi pravemu lastniku in stojedem v diametralnem nasprotju z namenimi zakonodajalca, učinkovala bi ta statistika kot najradikalnejši lek proti agrarni reformi. Prav hudo se takemu obdarovancu njegovo postopanje niti ne sme zameriti. Da mu je dar dobrodošel, je umljivo ob sebi. Saj plača 50 K od orala zakupnine. Pri srednji letini in pri sedanjih cenah pa dobi od senožeti svojih kosmatih 7000 K za seno. Pa vzlic temu obdarovanec ne zgubi zavesti, da je bilo to zemljišče brez pravnega naslova odvzeto pravemu lastniku in njemu pridrženo iz strankarsko porbarvanega nagiba. Popolnoma upravičeno si tedaj misli: Danes menl, jutri tebi! In tako hiti iz te zemlje v najkrajšem času iz v le čit, kar se da, ne skrbi za nadomestilo izrpanih redilnih snovi in roparsko obdeluje to zemljo. Večji posestnik, komur so bili odvzeti travniki, je moral zmanjšati svoje črede. Obdarovanec, ki nima zaupanja v trajnost izvršene transakcije, si ne nabavi niti enega komada živine več. Pač pa verzi s senom in je prodaja dalje verizniku-eksporterju itd.

Usoda predmetov, glede kojih se imamo zahvaliti le dobri volji sreče, je vsepovsod ena in ista. Pravi šolski vzgled glede ravnanja s političnimi darovi, se nam prikazuje v ti-le resnici: Ob smrti stare Avstrije se je nahajalo v Račjem pri Mariboru žrebetišče z boljšim konjskim materialom na stotine, sploh eno najboljših v prejšnji monarhiji. Prešlo je, kakor naravno, v last naše države. Namesto, da bi se ta za bodočnost nenadomestljivi material izbornih kobil ohranil državi, napravila se je na vrat na nos dražba vsega konjskega materiala po cenah, da niti najslabši konji niso dosegli četrtinke njihove prave vrednosti. Navedeno dejanje se ne more razloževati od preprostega daru. Seveda je znani in srečni ku-

— Angleški pacifist za znižanje armad. Po načrtih lorda Eschera in lorda Cecilia pred Zvezo narodov naj bi imele Českoslovaška, kraljevina SHS, Rumunjska, Poljska, Danska, Norveška, Švedska in Švica po 60 tisoč in Portugalska 30 tisoč Francha smatra to številco premalo, ker ni kot Anglija zavarovana od morja, poleg tega pa ima sov. Rusija poldrugi milijon vojske. Poljska pa naj bi imela za obrambo le 120 tisočno armado.

— Hoover o sovjetskem režimu. V pogovoru z ameriškim žurnalistom je izjavil Hoover o današnjem položaju v Rusiji, da je situacija za boljševike zelo kritična, ker sovjeti se morajo sitih državljani bolj bati kot lačnih. Na odpor je sposoben le sit človek. Sovjetski glavari ne skrivajo, da je možnost prevrata danes večja kot pred 2 letoma. Hoover smatra, da sovjetski režim v Rusiji ne bo dolgo trajal.

— Grki v Ameriki za intervencijo Hardinga. »New York H.« poroča, da je v Washingtonu sestavljen odbor iz grških emigrantov, ki bo prosil Hardinga, da posreduje pri angorski vladi za časten mir.

pec moral podpisati reverz, da se kobil več let uporablja za rejo in da se brez dovoljenja ne sme dalje prodajati. En del teh konj se je že pri odgonu iz žrebetišča — niti 5 km daleč od Račjega — prodajal s 100 do 200 odstotki dobička. Če se je sploh katera izmed teh kupljenih kobil resnično uporabljala za rejo in tako ohranila skupnost, ni mogoče dognati. Do danes namreč ni še nihče pregledal teh »kobil z reverzom«. V upregi se jih pa vsak dan lahko vidi. Zdržiteli se tedaj prav lahko smejejo. Sedaj se pa že dve leti poraja misel — ustvariti novo državno kobilarno! Toda ta namera ni izpeljiva, ker že primanjkuje za rejo sposobnih kobil. V Račjem žrebetišču se je nahajalo najmanj 40 do 50 kobil, ki bi bile sposobne za vsako državno žrebetišče. Te kobile so izgubljene. Druge dobre pa se vsled naše slabe valute ne morejo importirati. Preostaja torej k večjemu raznovrsten, komaj rabljiv konjski material, ki izhaja iz razbitih starih privatnih kobilarn, razbitih po agrarni reformi. Omeniti pa je še nadaljno točko, s čimer se ne obremenjuje nikakega drugega zemljiškega posestnika. Ima namreč nositi še stroške stalnega trpinčenja, ker mora še pet odstotkov kosmatnega dohodka iz prodaje lesa in četrti del zakupnine izplačevati uradu agrarne reforme. Tako bi moral prav tisti, ki se naj pripravi na poslednjo pot, položiti še nekaj zadnji dar na oltar, kjer se ga misli žrtvovati brez vsake milosti.

K omenjenim temeljnim pogojem za danes neobhodno potrebno povišanje poljoprivredne produkcije spada vsekakor veselje posestnikov do podjetništva. Kdor je prepričan o sigurnem uničenju posestva, na katerem je doslej mnogo let gospodaril, ki v kratkem postane le še malo vredno, živahne produkcije neznano telo, si pač ne more svojevlastno ustvarjalnega veselja do podjetja ohraniti kljub vsem dosedanjim uspehom in gospodarskim napredkom. V taki dobi, ko se tako silno otežuje gospodarsko delo, ki more uspevati le v pravnem državnem zaščitu, naj sploh še kdo investuje v svoje posestvo sredstva, izvirajoča iz drugih panog narodnega gospodarstva! Saj ne ve, kdo svoj čas požanje, kar naj on seje! Le spomnimo se Račjega! Tu je država svoje imetje razmetala in svoje kobile razpršila. V navedenem slučaju pa naj se neki skupini državljani od vzamejo orali in se oddajo drugim državljanom. Že beseda agrarna reforma sama na sebi je prinesla produkciji dosti gorja in škode. Kolike vrednosti so že danes izgubljene za splošnost! Kakšna je danes preskrba velikih mest itd.?

Ozrmo se nekoliko nazaj v zadnjo vojno dobo, v dobo vojnih revkizij. Nečetokrat objavljena statistika dokazuje, koliko žita je dobila država na razpolago od enotnega zemljiškega kompleksa po 100 orolov, v primeri s tem, kar je prejela od 100 posestnikov, ki so imeli površine zemlje po 10 orolov. Vzlic vsem mednarodnim konferencam ni misliti, da ostane minula svetovna vojna zadnja. Če še zaori kdaj vojni klici: »Kruh in zopet kruh za branitelje skupne domovine!«, tedaj se pač pokaže, kako bo ognjeni žar in svit najlepše osvetljeval blagodejni vpliv agrarne reforme!

*) Vsebinsko tega članka so dozdokoli deloma prehiteli. Ker pa je članek sicer zanimiv in ker uradništvo radi podpiramo v njegovih težnjah, ga navajamo temo objavimo.

In še nek daljni moment mora vsakega finančnega politika navditi s strmenjem. Ni jedri evropski državi se danes ne more očitati, da ne bi motila svojih fiskalnih interesov z največjo paznostjo. Pojavilo se je neko posebno preiskovalno delovanje, ki motri vsako moč človeško delo z namenom, da bi je stisnil davčni vijak. Z več ali manj brezodškodninskimi razkosavanjem najdragocenih zemljišč izgine po sebi izdatna progresija za davčni vijak na škodo fiskusa. Od 200 posestnikov, ki imajo površine 2000 orolov, bo zdajno število padlo pod davčni minimum glede dohodninskih davkov. Vsi ostali pa skupaj daleč ne bodo dosegli davčne sile prejšnjega posestnika z 2000 orali. Ta račun, razširjen na kvadratno km, bi pač kazal žalosten rezultat za državne blagajne. Država se ne more odreči tem dohodkom. In če ta močni vijak več ne drži, morali bi pač pritiskati drugi dopolnilni vijaki. Plačati bo moralo pač vse ljudstvo, ker se je enemu delu njegovemu podelilo velike darove. Pokazuje se pa na obzorju tudi še nov naskok na ostanke gospodarskih enot, ker se hoče zopet n. pr. za Slovenijo obstojati poljoprivredni maksimum 75 ha dalje obrezati sedaj na 50 ha (seveda le toliko). Za gospodarstvo je najhujša škoda, če se najamputacija vrši ponovno, če se mu takorekoč pušča kri v časovnih presledkih.

Da se bo Damoklejev meč takoj zopet dvignil in na novo obesil, je vendar nekaj tako nepravilnega, da človeški živci morajo omagati! Če je dober optimizem kakemu prizadetemu pustil še iskrico zaupanja v boljšo bodočnost, mora ista za vselej ugasniti, če naj postane zakon vse to, kar se je predlagalo glede agrarne reforme za Slovenijo. Vse veselje do dela in podjetnost morata zginiti! Kako zdajno se množi množica dosedanjih državnih žrtev za odjemom daljnih 25 ha! Našega, s podvojenimi težkočami delujočega kmeta zadene to v srce! Razen lesa, ki ga kot temeljni kapital ne more poljubno sekati, preostaja mu le živinoreja. Zadnja leta nam kažejo s strahovito natančnostjo, kake površine so potrebne za preživljanje še tako zmanjšane množine domačih živali vzpričo nastopajočih katastrofalnih suš!

Naj li kmet še dalje zmanjšuje svojo čredo, ali naj seno kupuje po K 800 100 kg in vozi v hribe? Gorski kmet ni bil nikdar trgovec s senom, vsikdar je le pridobileno krmo pokladal svoji živini. Tako so bila gorska gospodarstva stalni rezervuar za ohranitev obile, zlasti pa zdrave živine in s tem za dobrobiti splošnosti. Zlasti pri naših gorskih kmetih se bo de smatralo razkosavanje zemljišč nekako za premirje onemu, ki si ni mislil ustvariti kaj prihrankov, s čimur bi mogel pomnožiti po starših podedovano zemljišče in povišati število svoje črede, marveč je vse dohodek redno in trdovratno zapravil. In ker s temi ni izhajal, se je zatekel v gozd in zapela je — sekira. Zaupanje v bodočnost, upanje na ustanovitve in stalnost razmer sta temeljna pogoja gospodarskemu delu. Če so se morda ob prevratu razlogi političnega značaja s strankarsko primesjo uporabljali za pretvezo agrarne reforme ter jo obdali z nekim bleškom socialne opravičenosti in utemeljitve, so danes ti razlogi in časi že minuli. Danes namreč odgovarja dobremu razumevanju razmer kakor tudi interesu države, da se preneha z nadaljnjimi eksperimenti in se že vendar enkrat privoščiti prestrašeni produkciji potrebnega mir. Naj bi merodajni in iskreni prijatelji našega ljudstva in naše lepe dežele in mlade države pravočasno zastavili svojo besedo ter dosegli, da vzamejo predvsem zanesljivi apolitični in priznani strokovnjaki nameravani zakon in njegove načrte v roke ter oddajo o tem težavnem gospodarskem poglavju svojo strokovno, edino poklicano in odločilno sodbo! Le tako bi se krenilo od spolzke poti nevarnih in nepravilnih problemov v pravo smer agrarno - gospodarske ureditve. Z njo se povrne v vrste produktivnosti naših domačih stanov in krogov zopet zaupanje in sigurnost. Tujo aristokracijo in znano internacionalno plutokracijo, ki se semtertja že valja po naših zlasti hrvaških gradovih in posestvih, je treba odločiti in na primeren način, ki se že najde, sčasoma, pa gotovo odločiti in odpraviti. Njihovo jugoslovanstvo ni vredno — počenega groma. Naši domači agrarni faktorji in krogi pa naj na podlagi pravične in zanesljive pravne in novopostavne ureditve postanejo, pa tudi ostanejo krepki potrebni stebri našega gospodarstva v obče, zlasti pa našega gotovo zelo potrebnega agrarnega napredka!

VINSKA RAZSTAVA V MARIBORU.

Kakor se je že poročalo, so se pri komisijonelnih preskušanjih in oceni vin na vinski razstavi mariborske pokrajinske razstave od 8. do 17. septembra t. l. vsa vina razvrstila v pet kategorij, in sicer: 1. v navadna namizna vina; 2. v boljša namizna vina; 3. v lažja, za buteljke sposobna vina; 4. v boljša buteljska vina in 5. v vinske specialitete.

Preskušnje vin posameznih kategorij so imele sledeči rezultat:

Pri vseh prve kategorije (navadna namizna vina) se je spoznalo najboljšim: številke 37, Jakoba Zabavnika, Jastrebič; 38, Cirila Zabavnika, Vodnani; 56, dekana Josipa Čizka, Jarenina; 70, Elizabete Ledinek, Polički vrh; 82, Ignaca Supančiča, Vajgen; 180, Ivana Krena, Plavč; 191, Kletarske zadruge v Mariboru; 146, Josipa Holmana, Rokatec; 157, Matije Sovinca, Mala Pristava. Pri vseh druge kategorije (boljša namizna vina) so bila najboljša: št. 28, tvrdke Puget & Rossmann, Maribor; 39, Filipa Pokričarja, Jastrebič; 61, Gašpara Gaubeta, Špičnik; 71, Josipa Majerla, Plavč; 125, Karola Scherbaum, Maribor; 142, Florjana Gajška, Loka; 152, Vinarskega nadzornišva v Mariboru; 172, Velikonedeljske graščine in 187 in 188 Kletarske zadruge v Mariboru. Pri vseh tretje kategorije (lažja, za buteljke sposobna vina) so se spoznala najboljšim: št. 1, Klotara Bouvier, Gornja Radgona; 23, Lovro Petovarja, Ivanjokovci; 27, tvrdke Puget & Rossmann; 32, Glure Valjaka, Maribor; 40, Franca Zemljiča, Maribor; 53, Frica Zemljiča, Ljutomer; 55, dekana Čizka; 63 in 65, Gašperja Gaubeta; 66, Uprave Jareninskih dvor; 89, Janeza Vengera, Jarenina; 112, Glure Valjaka; 116, Vinarije d. d. Ptuj; 124, Alojzija Schickera, Šmarjeta; 126 in 159 Vinarskega nadzornišva v Mariboru; 140, Florjana Gajška; 144, Ivana Gajška, Šmarje pri Jelšah; 147, Antonije Jagodič, Šmarje pri Jelšah; 178, Adolfa Stamera, Ormož in 183, Vinkota Stoklasa, Sv. Andraž v H. pri vseh četrte kategorije (boljša buteljska vina) so bila najboljša: 16 in 20, Zadruga »Ljutomerčan« pri Sv. Boljenku; 34, Glure Valjaka; 41, Franca Zemljiča; 60, Ivana Drozga, Ranca; 72, Josipa Majerla, Plavč; 78, Alojzija Supančiča, Vajgen; 85, Ivana Šerbinca, Vertiče; 87, Josipa Šerbinca, Plavč; 92, Mihe Brenčiča, Spuhlja; 105 in 107, Stajarske hranilnice, upr. v Podlehniku; 115, »Vinarije« v Ptuj; 123, Alojzija Schicker; 128 in 160, Vinarskega nadzornišva v Mariboru; 129, Uprave Racerdvor; 132 in 133, Karola Scherbaum; 134, Elize Artens, Šmarje pri Jelšah; 139, Florjana Gajška; 167, Roberta Košarja, Sv. Boljenku; 168, Jožeta Breznika, Koe; 171, Velikonedeljske graščine; 186, Kletarske zadruge v Mariboru; 194, Franca Miheliča, Zavrče in 29, Rudolfa Poteca, Ormož. V peto kategorijo (vinske specialitete) spadajo, razven že objavljenih vin št. 22, Lovro Petovarja in 151, Vinarskega nadzornišva v Mariboru.

Vinarski ravnatelj Pušavec.

— g. Comptoir Suisse, razstava v Lausanne za živila in poljedelstvo, traia od 9. do 24. septembra t. l. Namen te velevažne švicarske prireditve je, posvedčiti napredek poljedelstva v zadnjem letu in vedno bolj združevati poljedelstvo in industrijo, ki naj skupno nastopi boj zoper splošno dražnjo in sedanjo krizo. Tudi švicarska država se nahaja v gospodarski borbi. In baš vse njene razstave naj služijo za dokumente, da Švica vztraja v tem težkem boju, ki mora končati s popolno zmago zdrave gospodarske ureditve. Kakor vidimo, se tudi v deželah visoke valute ne cedi med in mleko, tudi najvišja valuta ni tisti blagoslov, katerega sedanji svet tako zelo potrebuje in po katerem zlasti pri nas vzdihujejo nekateri v svoji napačno prikojenosti miravosti in godrnjavosti. Tudi za valutne razmere in sanacije tedaj velja pravilo, da ni vse zlato, kar se svet.

— g. Združene papirnice Vevče, Gorice in Medvode naznanjajo svoj izredni občni zbor, ki se ima vršiti dne 29. septembra t. l. ob 9. v ravnateljstvu Ljubljanske Kreditne banke. Glavna točka dnevnega reda je sklepanje o že odobreni zvišbi delniške glavnice na 50 milijonov kron.

— g. Kmetijska podružnica v Ljubljani opozarja svoje člane, da je kmetijska družba naročila večje množine sena in slame v Banatu, ki jo bo oddajala na cele vagon. Naročila za Ljubljano zbira v podrobnih količinah kmetijska podružnica v Ljubljani in se je članom čimprej obračati nanjo.

— g. Hmelj. Zatec, 14. sept. 1922. Na kmetih živahnejše nakupovanje pri padajočih cenah 500—650 Kč za 50 kg; razpoloženo tu hladno. Nürnberg, dne 13. sept. 1922. Večji dovoz, cene nespremenjene 22.000—33.000 M za 50 kg.

— g. Koliko se izkoplje premoga v Jugoslaviji? Po najnovejših podatkih se je izkopal lanske leto v Jugoslaviji skupno 3 milijona 948.908 vagonov premoga. Po pokrajinah so dale Hrvatska in Slavonija 269.120 (leta 1920. 397.300); Bosna in Hercegovina 918.321 (l. 1920. 826.664); Slovenija 1.273.970 (leta 1920. 1.192.874); Srbija 401.472 (l. 1920. 341.949) vagonov.

— g. Letošnja žetev v Rumunski. Po službeni objavi rumunskega poljedelskega ministrstva se je pridelalo letošnje leto 250.000 vagonov pšenice, 300.000 vagonov prosa, 200.000 vagonov graha, 500.000 vagonov koruze. Od vse te žetve je določeno okoli 400.000 vagonov za izvoz, kar bo imela država v svojih rokah.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 16. septembra 1922.

— **Dolnji.** Mariborski »Tabor« poroča na uvodnem mestu o seji načelstva »mariborske oblastne organizacije demokratske stranke«. V tem poročilu so tudi ti le odstavki, ki jih navajamo dobesedno: »Glede udeležbe dr. Trillerja in dr. Ravniharja na zagrebškem kongresu je prevladalo mnenje, da oni le govorijo o hrvatskem vprašanju, mislijo pa v resnici na Ljubljano, ker vidijo nesrečo Slovenije, če bi tudi narod ob severni meji prišel do večje upravne samostojnosti. Narodni socialisti so se mnogo trudili za stike s Hrvati, kar je dobro, akoravno je čudno, da so jim bližji starokonservativci nego žive organizacije slovenskega razumnštva, obrtništva itd. Konečno je pa tudi to njihova stvar. Deržičevostališče, da naj bude Maribor le ekspozitura in ne enakovredna oblast kakor Ljubljana, nas ne more zadovoljiti. Maribor bi nemara potem še napravil ekspozituro v Prekmurju. S tem bi se povišalo število instanc, ko se drugod zmanjša. In čemu tako turboturbo, imamo v marsikje zdravnejše razmere nego so danes v Ljubljani, ki naj sebe rešuje, če zna. Govorilo se je tudi še o tem, ali naj nastopa naša organizacija skupno z ljubljansko, pa se je sklenilo vrniti Ljubljancem, ali oni to žele. Navajal se je razlog, da v tem trenutku ne izstavimo naših prilatelcev v Ljubljani, če večjemu sovražstvu Hrbarja, Trillerja in Ravniharja, ki ostajajo zoper mladino, ker so zvesti ustavi tudi glede pokrajinske razdelitve. Zato je mnenje, ločeno se hojevati, da ostane ustava v veljavi. Če bi starokonservativci in Deržič zoper zakon 26. aprila izrečno nastopili, treba bi bilo iz naše strani zahtevati relikvifikacijo meje do Save.« — Ako je to poročilo iz načelstva avtentično, potem je lasno, da so gotovi gospodje v Mariboru zapadli deliriju, ker si sicer ne moremo misliti, da bi mogli močje z zdravimi možgani priti na tako absurden ideji, kakor so navedene v tem poročilu. Ker torej očitno nimamo onpravka z duševno zdravim ljudem, marveč z bolniki, ki so jim gotove fikcije ideje zatekle vid, slab in menda tudi razum, nam ne priha na misel, da bi odgovarjali na podvate, ki nastajajo na sebi vse znake nenormalnosti ali pa do blaznosti razvite zlobnosti.

— **Uradniško vprašanje.** Prejeli smo in priobčujemo: »Na naše muktropno vprašanje glede skorajšnje rešitve takozvanega »uradnega vprašanja« smo dobili od narodnega poslanca g. dr. Kukovca — zafrkacijo. Imeli smo že priliko spoznati, da se v Beogradu obravnavajo naše zadeve brez prave resnosti. Odgovorne so za to stranke, ki so v vladi ali na vladi. Naloga opozicije je, da dreja in kritizira. Na vladni večini pa je, da izpolni upravičene zahteve ljudskih slojev, da pripravi zakone ter jih uveljavi. Med najnujnejšimi je naša stvar. Kakor pa se jo obravnava, je že naravnost frivolno in nečastno. Že dve leti nas vladne stranke — vodijo za nos — pardon zagotavljajo svoje »naklonjenosti in svojih »simpatij«, kar je še manjše kakor samo platonska ljubezen. Samo dvoje je mogoče: ali nimajo resne volje, ali pa so brez vpliva in moči. Morda se družijo oboje — kakor nam dokazuje dr. Kukovčev odgovor, ki si za neuspeh izpisa dobrodošel izgovor — začetniški konces. Odgovor je vreden cinika. Da bi zašel dr. Ravniharja, na se norčuje iz nas. Res kaj drastično, kakor v svoji zadreži konstatira »Jutro«. To si zapomnimo. — **Javni nameščenece.**

— **Zaopisna kralja Petra.** Te dni so začeli popisovati zapuščino blagostolnega kralja Petra. Koliko znaša vrednost vrednostnih papirjev, se ni moglo točno dognati, ker se ti papirji nahajajo v shrambi pri raznih zavodih. Samo v neki pariški banki se nahaja 800.000 francoskih frankov. Sodi se, da bo znašala vsa imovina, ki se ima razdeliti med dediče, v celotni okrog 20 milijonov.

— **Pokr. namestnik Ivan Hirbar v Mariboru.** Iz Maribora nam poročajo: Včeraj dopoldne je došel z vlakom g. pokrajinski namestnik Ivan Hirbar tu sem, da si kot protektor pokrajinske obrtne razstave oddolži svoj obljubi, da tudi osebno počasti razstavo s svojim posetom. Na glavnem kolodvoru so ga pričakovali in sprejeli g. okrajni glavar dr. Lajnišič, župan Orčar, policijski nadsvetnik dr. Kerševan, predsednik Slov. obrtnega društva Nevak z razstavnim odborom. Po kratki izmenjavi pozdravov se je g. pokrajinski namestnik napotil na razstavo. Oblegal si je vsak oddelek in vse pred-

mete, razgovarjal se je prijazno s posamnimi razstavljalci, se zanimajo tudi za podrobnosti, opetovano je izrazil svojo zadovoljnost nad lepo uspešno prireditvijo. Ob pol 13. je g. pokrajinski namestnik v spremstvu gg. dr. Lajnišiča, Orčarja in Novaka šel k obedu na glavni kolodvor, od koder se je s prvim vlakom odpeljal.

— **Študijsko potovanje jugoslovenskih dijakov v Francijo.** G. de Berne-Lagarde, francoski konzul v Zagrebu, je dal inicijativo za 14dnevno potovanje dijakov zagrebške trgovske akademije v Francijo. Jugoslovenska vlada je gmotno podprla to akcijo, kakor tudi francosko ministrstvo za zunanje zadeve. Potovanje je trajalo 14 dni in se je vršilo prošli mesec. Udeležilo se ga je 24 akademikov pod vodstvom dr. Beloseviča, profesorja politične ekonomije in inženjerja Reiterja, profesorja industrijske kemije.

Dijaki so stopili na francoska tla v Strasbourg, kjer jih je slovesno sprejela mestna občina in trgovska zbornica, tu so si ogledali mesto z znamenito starodavno katedralo in destilerijo Pfister et Daul. Zvečer so si ogledali Nancy in prišli tam v stik z vzhodno francosko veleindustrijo: pivovarno Champigneulle, ki je v stanu neprestano variti en milijon hektolitrov piva, jeklaro v Pompey, lovarinsko čokoladno tovarno. V Nancy-Thermal so si ogledali kopališče z 60 m dolgim basenom, ki ima 39° naravno toplo vodo. Nancy je edino mesto, katero ima pivovarski institut. Od tu so odpotovali v Reims in imeli priliko si ogledati, s kakim naporom se trudijo Francozi popraviti vojne poškodbe. Zajedno so obiskali Heidsieckove šampanjske kleti. V Parizu so si ogledali velike louvereske magazine kot tip velike komercialne trdnje, nato louvereski muzej in dnevnik »Matin«. Zvečer so bili povabljeni v Comédie-Française, naslednji dan pa so občudovali Versailles in njegove spomine na »veliko stoletje«, ki je definitivno udejstvovalo francosko enoto. Nato slavnostni sprejem v pariški mestni hiši in kratak izlet v Havre, pristan za velike transoceanske parnike. Tam so videli novi veliki dok za ladje do 370.000 ton, med tem ko imajo danes največje ladje komaj 55.000 ton, kar je znak za dalekovidnost francoskih inženjerjev. Temu so narilo sledili: le Creusot, tvornice Schneider, le Breuil, nato Lyon s svojimi predilnicami in sejmisko palačo, ki bo dogotovljena največja na svetu. Nato so zopet krenili na vzhod in si ogledali industrijo helfortskega okraja, med drugimi tovarne družbe Société Alsacienne de Constructions Mécaniques, ki izdeluje največje dinamostroje na svetu, ki veljajo nad milijon frankov in traja njih izdelovanje štiri leta.

— **Napredni omladini!** Centralno tajništvo jugoslovenske napredne omladine iz Slovenije v Ljubljani, zasnovano pred dobrim pol letom, je raztegnilo svoj delokrog po vsi Sloveniji in s tem je napredna omladina dobila svojo reprezentanco. Da se informira tudi naše članstvo izven centrale o gospodarskem in kulturno - političnem položaju napredne omladine predvsem akademikov in abiturientov, sklicuje Centralno tajništvo informativne sestanke in sicer v torek dne 19. t. m. v Mariboru ob 15. uri v Narodnem domu in v sredo dne 20. t. m. v Celju ob 15. uri v Narodnem domu. Tovarishi! Udeležite se polnoštevilno svojih krajevskih sestankov, kjer Vas naši delegatje točno informirajo o dijaškem položaju v Ljubljani in drugod in dajo praveč za bodoče delo. Odbor.

— **Javno vprašanje.** Slovenci iz občine Koprivnik pri Kočevju javno vprašamo, kje tiči, če se je in kako se je rešila naša prošnja, poslana priporočeno, s to-le vsebino dne 16. avgusta 1921. na okrajno glavarstvo v Kočevju. Občina Koprivnik pri Kočevju — največja kočevska občina — ima precej veliko število Slovencev-katolikov. V predvojnem času, torej še v Avstriji, se je tem slovenskim vernikom oznanjevala beseda božja v slovenskem jeziku, in sicer potem kaplana, ki je bil pridelen sedanjemu in takratnemu župniku Aug. Schauerju. Radi tega nemškega župnika A. Schauerja, katerega neizmerna mrznja do nas Slovencev je širši javnosti kakor tudi oblastem dobro znana, pa je bil vsak kaplan odstranjen in s tem je seveda odpadlo tudi slovensko pridigovanje. V tem položaju, v katerem se nahajamo sedaj mi Slovenci in še celo v svoji narodni državi, se radi latinskega obredovanja in nemškega pridigovanja nikakor ne moremo poglabiti v svoje versko čustvovanje. Istočasno pa se izgublja naše narodno čustvo-

vanje vedno v večji meri, kar gre direktno na škodo našemu ujedinenju s Srbi in Hrvati — torej na škodo naši narodni državi. Zato podpisani vlijudno prosimo okrajno glavarstvo, da blagovolijo na pristojnem mestu nam izposlovati slovenskega dušnega pastirja, kateri naj vrši vse verske obrede v slovenskem jeziku. — Koprivnik pri Kočevju 12. julija 1921. — Slede podpisi (okoli 50), Pripomba: Ako je do danes, po preteku enega leta, ostala še nerešena ta naša prošnja, računamo, da se nahaja v škofjskem ordinariatu, kjer ima župnik Schauer, po njegovi izjavi, zaslonbo v nekem svojem sošolcu.

— **Naredba o praznikih.** Vojni minister je odredil, da veljajo v armadi ti-le prazniki: Za pravoslavne in grške katolike: Sveti Sava, Božič, Velika noč, Du-hovo po dva dni in dan slave; za rim-ske katolike in ostale, ki se ravnaio po novem koledarju: Velika noč, Božič, binkošti po dva dni, Vsi Sveti in Vnebo-hod. Za muslimane: burbanski barjam in ramazanski barjam po tri dni in mevlut.

— **Iz magistratne službe.** Mag. pis. nadoficijal VIII. č. razr. in vodja stalne-ga volilnega katastra g. Janko Kes-sler je dobil naslov mag. pis. ravnate-lja. Mag. pis. oficijali gg.: Drago Mo-horč, Anton Rupnik in Rihard Tavčar so bili imenovani za mag. pis. nadoficijale v IX. č. razredu.

— **Služba profesorja.** Na tehniški sred-nji šoli v Ljubljani se razpisuje s pričetkom tekočega šolskega leta 1922/23 profesorsko mesto za gradbenega inženjerja. Prosilci za razpisano službo naj izročijo pravilno kol-kovane prošnje, naslovljene na ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljub-ljani, ravnateljstvu tehniške srednje šole do dne 1. oktobra 1922.

— **Oblastni inšpektorat finančne kon-trole se ustanove v Beogradu.** Zagrebu, Ljubljani, Novem Sadu, Sarajevu, Skoplju in Cetinju.

— **Članom »Slov. dijaške zadruge v Pragi.«** Obveščam vse člane, da je vpiso-vanje na vseh fakultetah od 23. sept. do 7. oktobra, na medicinski pa do 15. oktobra. Ker se centralna menza otvori šele začet-kom oktobra, svetujem tovarishi, da ne hodijo že ta mesec v Prago. Kje bomo ime-li prostore, se ne ve še ničesar gotovega. Vseled velike valutne difference je draginja v Pragi nezgodna in tovarishi, ki mislijo pri-ti na novo v Prago, ozmroza oni, ki so že bili in so v nižjih semestrih, ne morejo ra-čunati s pomočjo zadruge, ker jo ta brez denarja. Ker dosedaj še nisem prejel seznama o redukciji centralnih štipendijstov, bom v časopisih objavil pri katerih tovarishih so seznanj na vpogled, kakor hitro jih prejmem. Prosim vse tovarishi, da kar najj marljivo nabirajo za zadrugo, kar položajo je najobupnejši, kar smo jih doživeli. Pred-sednik.

— **Društvo Jug. trg. visokošolca** la-lyla svojim članom, da se je življenje na Dunaju podražilo. Eksistenčni minimum di-narjev 1000 mesečno. Stanovanja od K 100.000 naprej. Šolnina na visoki šoli za svetovno trgovino znaša semestralno K 500.000, vpisnina K 10.000. — Vpisovanje traja do 7. oktobra, istotako je čas za vla-ganje prošnji do 7. oktobra. Zadnji termin za prijavo oktoberskih izpitov je 8. okto-ber. — Za odbor: F. Tomec.

— **Model milanske cerkve.** V paviljo-nu I. ljubljanskega sejmišča je vzbujal med drugim veliko pozornost obiskovalcev tu-di razstavljeni model milanske stolice. Iz-gotovil ga je po dveipolmetnem trudapol-nem in marljivem delu g. nadušitelja v po-koju Josip Topolovšek iz Trebnja. Vzorac reprezentira krassen primer najlep-šega gotiskega sloga. Milanska stolica, imenovana v zgodovini »Oami čudož sve-tac«, je poleg cerkve sv. Petra največja cerkev v Evropi in se odlikuje tako v ko-solalnih dimenzijah, kakor tudi po čisti pravilnosti sestave sloga in bogastva po-samnih delov. Ta umetnina je za poučeva-nje stavbne tehnike posebno prikladna; za-radi tega jo je g. Topolovšek padaril zbir-ki učnih pripomočkov tukajšnji obrtni šoli. G. Josipu Topolovšku, ki je kot zaslužni šolnik deloval na prosvetnem polju tako uspešno, je treba izraziti polno priznanje in najtoplejšo zahvalo.

— **Novih bankovec ne bo.** Narodna banka je v svoji zadnji seji raspravljala tudi o predlogu finančnega ministra, da se izda za 800 milijonov dinarjev novih ban-kovcev. Bančni upravni odbor je ta pred-log odklonil, ker stoji na stališču, da ni-kakor ne kaže pomnoževati kontingenta v prometu se nahajajočih bankovcev.

— **Vse one dobavitelje I. Jugosloven-skega vsesokolskega zleta,** ki doslej še ni-so predložili svojih računov, prosimo, da to čim prej storo, vsakekora pa do konča tega meseca. — Likvidacijski odbor.

— **Potres.** Iz Kriškega nam poročajo, da so 15. t. m. šutili dopoldne ob 10. uri 25 min. močan kratak navpični potresni su-nek, ki je utegnil imeti središče na Cateži ob Savi.

— **Nepreviđenost pri delu.** V petek predpoldne je 24letnemu, na Koroški cesti 26 v Mariboru bivajočemu Milajlu Bry-sku, strojarskemu delavcu pri mariborski lesni industriji v Krčevini 45, odrgel stroj, v katerega je nepreviđenost vialni deano ro-ko, drugi, tretji četrti in peti prst. Rešilni oddelek mu je podal prvo pomoč ter ga je prepeljal v bolnišnico.

— **Štiridesetletno poročje** je slavil to dni naš ugledni meštan, mesar in posestnik g. Ivan Košenina s svojo verno druž-ico Ano. Jubilaroma, ki sta zmerom in povsod krepko podpirala našo narodno stvar in tudi svojo naraščajočo odgojila v pri-

vem narodnem duhu, želimo prav iskreno, da tako čvrsta, kakor sta zdaj po duhu in telesu, dočakata svojo zlato poroko. Na mnogala leta!

— Za Jugoslovansko Matko. O. Andrej Premelj, Konjice, je nabral med tamonjimi naprednjaki ob priliki odhoda sinesek Din. 57.50. — Na svatbi g. Eme Andrejčič in g. Ive Lapajne se je nabralo Din. 275. — Iskrena hvala! Posnemajto!

— Državna trgovska akademija v Ljubljani. Redni poduk v prvih treh letnikih akademije se prične v torek 19. sept. ob 8 uri zjutraj.

— Abiturijski tečaj državne trgovske akademije v Ljubljani. Predavanja na abiturientskem tečaju se prične v torek 3. oktobra ob 8 uri zjutraj. — Ravnateljstvo.

— Rekrut-dijaki, ki so bili pri rekrutovanju potrjeni za inženirsko na dijaški rok in jim je bil nastop službe odložen do 26. leta starosti, pa so že dovršili svoje študije, odnosno so te študije opustili in šega niso naznanili ne civilni, ne vojaški oblasti, se nujno opozarjajo, da se javijo takoj na odsluženje kadrovskega roka ter izpolnijo neprimerni zakoniti posledici.

— Praga! Kateri g. akademik, ki potuje na študije v Prago, bi storil malo uslug go. Gromovič, Dolenska cesta 14?

— Telefon na Grosupljem. S. I. sept. se je pri pošti Grosuplje za telefon uvedla popolna dnevna služba (C) t. j. v poletnem času (1. aprila do 30. sept.) od 7. do 21. ure, po zimi (1. okt. do 31. marca.) od 8. do 20. ure.

— Klinika za oči v Zaječaru. Ministrstvo za narodno zdravje je otvorilo te dni kliniko za oči pri oblastni bolnici v Zaječaru. Otvoritev klinike je neprecenljive važnosti ne samo za prebivalstvo istočine, ampak tudi južne in zapadne Srbije.

— Zgodovinska razstava sifarskega na Slovenskem. Dne 13. t. m. je obiskal razstavo pokrajinski namestnik minister gospod Ivan Hribar s soprogom in se jako laškavo izrazil o prireditvi. — V nedeljo, 17. t. m. ob 2. popoldne so vršili splošno dopolno vodstvo po razstavi pri znižani vstopnini 2 D. Razlaga misr. V Steska. — Vodstvo za delavstvo se bo vršilo v nedeljo 24. t. m. ob 2. popoldne.

— Pri jedi našel smrt. Zidar Jostj Balšani si je v gostilni Kašman v Kapeli naročil golač. Med jedjo pa je nenadoma pogoštnil koščico, ki mu je ostala v grlu. Se predno mu je mogel prestrašeni gostilničar pomagati, je revež izdihnil.

— Nezgoda z veseljem koncem. Predvčeršnjim so bili po cesti Pred škofijo trije nekoliko okajeni mladeniči. Za njimi privozi voz električne cestne železnice s priklopnim vozom. Na opetovano znamenje se je hotel končno umakniti najbližji teh mladeničev toda stori se je to na nezapeto stran. Voznik je sicer voz ustavil in zaviral, a bilo je prepozno, kajti mladeniči, ki voz prišli in ga treščili na kamnit hodnik, kjer je kakor mrtev obležal. Nesli so ga v vežo, zmakali in ko je dal znak življenja od sebe, so ga z rešilnim vozom odpeljali v državno bolnico. Ko so do tja dospeli, je bil ponesrečenec že tako čvrst, da se je odločno uprl oddaji v bolnico ter jo je rajši peš mahnil za svojima tovarišema. Kmalu na to so jo vsi trije veselo mahali proti domu. Srečni ponesrečenec je bil baje 25letni Anton Strle iz Lipljen.

— Vlom pri poslanca dr. Podgorca. Preteklo nedeljo je napravil poslanec dr. Podgorca s svojo družino mal izlet v okolico Gorice. Med tem časom so pa v vili v stanovanju neznan tatovi. Premetali in prevrli so vse pohištvo in končno, ko so našli ključ blazine, so jo odprli in vzeli iz nje 15.943 lir. Tatovi so nemoteno delovali dve uri, ne da bi jih kdo opazil. Ljudje so pa opazili nekako okoli 15. ure pred hišo rdeč avtomobil. Iz njega sta izstopila dva moška in šla v hišo. Bila sta zelo elegantna. Čez pol ure sta se vrnila iz hiše in se odpeljala s avtomobilom. Taka je danes javna varnost v Gorici, da lahko tatovi pri belem dnevu vlamajo brez strahu. Pač podobno lažkim razmeram.

— Detomori v Gameljnah. (Nadaljevanje od včeraj.) Porokomito je bilo stavljeno vprašanje glede detomora, ki so ga potrdili z 11 proti 1 glasu. Tadejca je bila obsojena na tri leta težke ječe. Obtožbo je zastopal namestnik dr. pravdnika, dr. Ogoreutz.

— Ljubosumna pošiljalca. Nato je prišla na poroko klop posestnikov hči Neža Gobec iz Zetla. Imela je ljubavno razmerje s sosedovim sinom Antonom Petrovičem in imela z njim tudi nezakonsko dete, ki pa je pet mesecev staro umrlo. Lani je bila Gobecova zopet noseča in je zahtevala od svojega ljubimca, da jo poroči. Ker pa je ta imel tudi razmerje z drugimi dekletji, je zahtevalo čisto odklonil. Užaljena Gobecova je sklenila, da se maščuje. Dne 4. aprila lanskega leta se je skrivoma splazila k Petrovičevi hiši in jo zažgala. Ker je bilo poslopje s slamo krito, je bilo takoj v plamenih in je pogorelo do tal z vsemi koleni in sadnim drevjem. Petrovič je imel 220.000 kron škodo. Obtoženka se zagovarja, da je storila dejanje v razburjenosti in jezi. Porokomito so na stavljeno vprašanje glede hudodelstva požiga odgovorili soglasno »da«, kakor je bila Gobec obsojena na 5 let ječe. Sodišče je postopalo zelo milostno, ker je kazen za tak zločin dosmrtna ječa.

— Zopet dva čedna tička. Ljubljani posvečajo temni elementi zadnje čase veliko pozornost. Dan za dnem se vršijo vlomi, tatvine, ropi itd. Vendar jim ljubljanska policija gleda zelo na prste in posrečilo se je vjeti že celo družbo teh elementov. Predvčeršnjem, to je 13. sta se dva moška zelo sumljivo obnašala v Florjanski ulici. Policijski agenti so ju prišli in prignali na policijo, kjer so ugotovili, da sta oba tulemu imetu zelo nevarna pritelja. Sta brata in se pišeta Bruno in Rudolf Dimiči, doma iz Splita, od koder ju je zadrževalo sodišče radi raznih tatvin.

— 13. tatvina v vilah pod Rožnikom. Klub strogemu policijskemu nadzorstvu se je izvršila v noči od 13. na 14. t. m. nova, skoro zaporedna 13. tatvina in sicer tokrat v vili posestnika Ivana Widra. Tatovi so se splazili v hišo skozi okno jedilne shrambe ter pobrali vse, kar so našli v kuhinji, predstobi in kopalnici in sicer: 1 temnosivo novo (rangian) suknjo, 1 par novih temnosivih kožnatih rokavic, 1 ključ hišnih vežnih vrat, 1 par moških visokih čevljev, 1 nov moški dežnik z rumenkastorjavo navadno zavito lesno kljuko, 1 nov ženski svilen dežnik z belo glavo mesto držala, 1 star moški in 1 star ženski dežnik, 1 temnomoder ženski plašč z roza svileno podlogo, rjavo bobrovo kožuho vino okoli vratu in rokavov, 1 siv in 1 sivkastorjav moški klubuk, 1 temnozeleno pelerino iz kameline dlake, 1 moški kratek siv suknjič, 1 ženski temnomoder kamgarnast plašč, 2 zavijata tobaka, 1 srebrno alpaka štirigolato dozo z vtišeno vilo, ki kadi cigareto, 1 rudeč in dva bela namizna prta, gotovine 240 K, 2 kratki gorski palici (brez železne konice), 1 sivkastorjavo pikasto moško kapo, 1 moške črnomodre bresche hlače; perilo 17 robcev, deloma z monogrami »M. W.«, 1 kratke moške spodnje hlače, 3 moške bele srajce, 1 ženska sportna bela bluza, 1 moderček, 2 rjuhi z monogramom »A. W.« in 2 preveki za odeje z monogramom »A. W.«. Skupna vrednost okradenih predmetov znaša čez 30.000 kron. Jedila so pustili izjemoma pri miru. Ker je v interesu vsakega Ljubljancana, da se nadaljnje tatvine onemogočajo in tatovi izsledijo, naj sporoči vsakdo, ki bi zgoraj opisane stvari opazil kjersikoli, proti dobri nagradi policiji ali oškodovancu, ker se bo le s brezobzirnim zasledovanjem onemogočilo nadaljnje delovanje te tatinske družbe.

— Zvon pošli. Pošli je, kakor javljalo, novi veliki zvon v Cerknici in on v Mošah pri Trbojah. Vzrok je baje v tem, ker se je pri bronu uporabilo premalo cinka. Ker jamči livarna za dve leti, bo zvonova sedva brezplačno prelila.

Društvene vesti.

— Poziv. Podpisane vabimo žene državnih uradnikov in državne namestnike, da se udeležijo shoda, ki bo v torek, 19. t. m. ob 5. uri pop. v veliki dvorani Mestnega doma. Dnevni red: Obupen položaj državnih namestnikov. — Skladateljice: Bajlić Julija, sopr. viš. fin. svet., Bartol Mariča, sopr. poštouprav. rav., Černe Ivanka, sopr. železn. uradn., Dorčič Ema, sopr. fin. svetnika, Jerovec Fina, sopr. viš. finanč. svetnika, Modic Mariča, poštna uradnica, Novak Jožica, sopr. kr. profesorja, Rutar Milka, sopr. žel. uradnika, Šapla Kina, sopr. inšpekt. za agrar, ref., Vazzar Zina, sopr. kr. profesorja, Zbašnik Tika, soprog ravnatelja, Zidarič Karmela, sopr. fin. revidenta.

— Obrtna zadruga v Kranju naznanja, da se vrši vajenška preizkušnja (to je za pomagalec) v nedeljo, dne 24. t. m. ob devetih popoldne. Vrši se v Ljudskem domu. — J. A. D. »Triglava«, podružnica Ljubljana opozarja vse člane, da se udeležijo na Triglavskem zboru obvezno. Ravnotako prosijo vse starešine iz Ljubljane, da se sigurno udeležijo Triglavskega zbora v nedeljo, 17. t. m. v Laškem, ker se bo razpravljalo tudi o organizaciji ljubljanskega okrožja Starejšinske zveze. — Odbor.

— Triglavski zbor. Gg. starejšine in vse aktivne Triglavane ponovno opozarjamo na Triglavski zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 17. t. m. na Laškem s sledečim sporedom: Ob 3. uri popoldne sestanek delegatov Starejšinske zveze, centrale in obeh podružnic, na katerem se bodo obravnavala razna načelna in administrativna vprašanja, ki pridejo na dnevni red glavnega zborovanja. Po sestanku delegatov se vrši v prostorih g. Henkeja zborovanje vseh starejšin in aktivnih Triglavancev s sledečim dnevnim redom: 1.) Pozdravi in poročilo centrale; 2.) poročilo ljubljanske in dunaj. podružnice; 3.) poročilo starejšin in dunaj. zveze; 4.) referat o stalščih X kg. J. A. D. »Triglava«; 5.) poslovnik; 6.) slučajnosti. — Triglavski zbor zaključil družben večer, katerega prirede laške gospodične. Udeležba za Triglavane obvezna, prijatelji društva so vabljeni in dobrodošli.

Turistika in šport.

— Klub kolesarjev in motociklistov »Irlita« v Ljubljani priredi ob priliki spornega tedna sledeče dirke, otvorene za vse klube, vključene v Jug. kol. savez: 24. t. m. motorna za prvenstvo Slovenije na 10 km; 24. t. m. kolesarska za prvenstvo Slovenije na 100 km; 1. oktobra motorna za prvenstvo Slovenije na 1 km; 10. oktobra kolesarska za prvenstvo Slovenije na 1 km; 10. oktobra kolesarske in motorne ob 3. popoldne na ljubljanski grad za prvenstvo ljubljane 1922. Natančnejši razpis bo pravočasno objavljen. Vsi motociklisti se vabijo na sestanek, ki se vrši v ponedeljek 18. t. m. ob 8. zvečer v mali sobi restavracije »Slone«. Radi važnih razgovorov se prosijo sigurne udeležbe.

— Prvenstvena tekma Hermes - Irlita. V nedeljo 17. t. m. ob 16. uri se vrši na prostoru Irlite prvenstvena tekma med Hermesom, najmlajšim prvorazrednim klubom in Irlito. S tem se prične prvenstvene tekme I. razreda L. N. P. za dobo 1922/23.; tekmo oktobra sledita še tekmi Irlita - Primorje in Hermes - Primorje, revanšne tekme se bodo igrale pomladi 1923. — Med odmorom izvedeta Jadran in Irlita tek na 100+200+300+400 m. — Predigro s pričetkom ob pol 15. uri igra Irlita II in Jadran rez.

— Stanje češkoslovaških prvorazrednih klubov. Slavija 14 točk, Union 2. 13. A. K. Sparta 12, Vrbovice 12, Čehie klub 11, Č. A. F. C. 11, Viktoria 2. 9, Kladno 9, Nuselski 9 točk.

Kultura.

— Družba gledališča »Deveta dežela« priredi v soboto 16. t. m. posebni zabavni večer za benefico svojega voditelja in režiserja Putiate. Predstava se vrši v najboljših točkah s sodelovanjem navzočega občinstva, med drugim konkurs karakternih plesov z nagrado najboljšemu po presoji žurija, izbranega izmed občinstva. — Katzen koncert igra maček, ki se vrši skupaj z občinstvom. Gostovanje novih »Zajcev« s sodelovanjem občinstva. Noviteto: »Ne išči sreče« (Opereta »Silva«). — O. vrni se! sentimentalna pesmica v obrazli, »Sije mesec« prizor z udeležbo lune, »Junčki na Španskem«. Komična stvarca. Dalje zabavne točke. Začetek s splošnim karavalom točno ob 9. Kdor pride prepozno, plača globo. Vstopnina navadna. Naročila na mizice sprejema g. Danilo v kavarni Zvezda, kadar je tam navzoč. V nedeljo druga predstava in zadnja benefica igralcev gledališča »Deveta dežela«.

Sokolstvo.

— Jedni odsek telovadnega društva »Sokola« Ljubljana vabi svoje člane, ki se želijo vžibati ali izpopolnjevati v jahanju, da takoj, najkasneje pa do 30. t. m. pisмено prijavijo svoj pristop tajniku br. Milanu Sterlekarju nadoficijalno Mestne hranilnice ljubljanske. Opozarjamo nato, da se na poznejše prijave ne bomo mogli ozirati ter da se nihče ne bo smel udeleževati javnih nastopov, kdor ne predlaga izpita pred komisijo. Zdravilo — Jedni odsek »Sokola« Ljubljana.

Polizvedba.

— Zgubila se je malo slaboumna Kristina Arnsjek. Je srednje postave, zelo mlada. Nosi zelo kratko krilico, globoko izpodrezano bluzo. Ženske družbe ne mara, za moškimi uha. Kdor mi jo pripelje ali vsaj pove, kje se nahaja, dobi lepo nagrado. Ivan Arnsjek, gostilničar, Videm pri Krškem ob Savi.

— Pozabil se je dne 13. sept. t. l. v dopolnjenem vlaku III. raz. na novomeški postaji zavitek z belim slamnikom. Pošten najditelj blagovoli istega poslati proti nagradi na Solsko vodstvo Prečna p. Novo mesto.

— Pozabila je neka stranka na glavni pošti srednjeveški ključ. Dobi ga v Narodni tiskarni pri hišniku.

Glasbeni vestnik.

— Odbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon« naznanja, da se prične po enomesečnih polničah redno društveno delovanje z dnem 18. septembra t. l. Teza dne zvečer ob pol 8. naj se zbere v zbor v društvenih prostorih. V zbor sprejemamo nove pevce in pevke, ki imajo poslušni, dober glas, veselje do zborovanja peja in potrebno resnost za društveno delovanje ter ne sodelujejo pri nobenem ljubljanskem zboru. Prijaze se lahko dne 16. t. m. vsak večer od 6. do 7. v društvenih prostorih, Narodni dom, L. desno.

Darila.

Upravi našega lista so poslali: Za Jugoslovansko Matko: g. Drago Pinterič, učitelj, Sv. Miklavž pri Ormožu, 140 D. mesto venca za grob dragemu prijatelju Jos. Šinko v Središču, in gđne. Dragica Sveta, Zent Lužar, Nikaia Bučar, 27 D. nabralo ob priliki neke otroške zabave. Skupaj 167 D.

Za Družbo sv. Cirila in Metod: družbo sv. CM. v Ormožu 594 D 15 p in ga. Ivanca Pečnik rmo. Dolničar in g. Martin Dolničar sta darovala 180 D v spomin pok. brata. Skupaj 744 D 15 p.

Za pogorelce v Bohinju: g. Oroslov Dolenc 100 D mesto venca na krsto pok. dr. Josip Stareti.

Za Podporno društvo jugoslov. akademikov v Ljubljani: g. Rihard Sušnik, 250 dinarjev mesto cvetk na krsto gosp. dr. Zupanca.

Za Družbo sv. Cirila in Metoda: rod. bina dr. Ivan Tavčarjeva 200 D mesto venca na krsto dr. Zupanca in g. Antonija Kadivica 100 D v isti namen. Skupaj 300 D.

Za »Dolci« doma: g. Ivan Jelačin ml. 100 D mesto venca na krsto umrlega dr. Zupanca in organizacija sekundarjev za Slovenijo 1063 D, nabranih med zdravniški ljubljanske bolnice. Skupaj 1163 D. Srčna hvala!

Borzna poročila.

— Curih, 16. septembra. Današnja predborža: Zagar 1.90, Berlin 0.36, Berlin 0.22, Dunaj 0.0075, Pariz 17.40, Milan 23.45, London 23.65, Pariz 40.55, Newyork 5.335. — Curih, 18. septembra. Zagar 1.95 do 2.—, Pariz 17.699, Berlin 0.3649, Milan 22.40, Pariz 40.409, London 33.62, Newyork 5.44.

— Trst, 15. septembra. Zagreb 8.50, Berlin 1.65, Pariz 79.—, Pariz 180.25, London 105.60, Newyork 23.90, Curih 445.—. — Pariz, 15. septembra. Beograd 44.—, Berlin 2.05, Milan 120.—, London 134.50, Curih 570.—, Pariz 230.—, Newyork 30.35. — Dunaj, 15. septembra. Zagreb 270.—, Berlin 52.—, Pariz 2460.—, Milan 3140.—, Pariz 5700.—, Newyork 74.700.—, Curih 14.000.—.

— Tečaj dunajske efektivne borze z dne 15. septembra. Julisid 429.000.—, Kredit 34.500.—, Sev. žel. 9.600.000.—, Drž. žel. 1.275.000.—, Alpinke 500.000.—, Kranjska industr. dr. 1.000.000.—, Krupp 460.000.—, Poldi 650.000.—, Zelezo 1.225.000.—, Škoda 772.000.—, Trboveljska 260.000.—.

Najnovejša poročila.

MADŽARSKA BO ZAHTEVALA ZADOŠČENJE ZA ŽALITEV HORTHYJA. — SPORAZUM MADŽARSKO IN ITALIJE ZA OBRAMBO SREDNJE EVROPE PRED »SLOVANSKO INVAZIJO« IN PROTI »SLOVANSKEMU KORIDORJU«.

— Budimpešta, 15. sept. (Izv.) Parlamentarni odbor za zunanjo politiko je imel sejo, kateri je predsedoval grof Apponyi. Na seji so razpravljali najprej o zaroti madžarskih častnikov proti romunskemu kralju Ferdinandu, jugosl. kralju Aleksandru in prezidentu dr. Masaryku. Ko je bila debata o tej stvari končana je odbor vzel v pretres zunanje-politični položaj in novo politično orijentacijo Madžarske. Debate se je udeležil tudi ministrski predsednik grof Bethlen, ki je imel daljši politični govor, v katerem je med drugim naglašal: Madžarski vladi ni ničesar znano o baje nameravani atentatu proti suverennom male antante. Vlada je takoj zahtevala po svojem poslaniku v Bukarešti podrobne podatke o tej zaroti, toda romunska vlada dosedaj ni ugodila tej zahtevi. Dasi torej nimamo nobenih točnih podatkov o stvari, vendar lahko še sedaj izjavim, da madžarska vlada ni v nobeni zvezi z zaroto in da so neresnične tudi vesti, da bi bil v tem oziru kompromitiran državni upravitelj Horthy. Ker se je torej regentu Horthyju neupravičeno očitala soudeležba pri nekem nameravani zločinu, bo madžar-

ska vlada zahtevala popolno zadoščenje radi te žalitve. Govorec o zunanji politiki je grof Bethlen proglasil vse vesti o neki baje sklenjeni italijansko-madžarsko-romunski zvezi za fantastično izmišljotino povdarjajoč, da Romunska sploh ne more priti v nobeno kombinacijo, ker je v alijansi z državami male antante. Kar se tiče Italije, je Bethlen izjavil, da je resnica, da obstoja sporazum med obema državama, ker je italijanska vlada uvidela, da imata Italija in Madžarska skupne interese zlasti glede zaščite in obrambe Srednje Evrope od »slovanske invazije« in v vprašanju »slovanskega koridorja«. Ker je vsakomur jasno, da v Srednji Evropi v istini obstoja slovanska nevarnost, je umljivo, ako sta se Madžarska in Italija sporazumeli, da se z združenimi silami borita proti tej nevarnosti. O politiki male antante je rekel grof Bethlen, da je sovražna Madžarski in da je mala antanta vzpirlorila sistematično kampanjo proti interesom madžarske države. Izvajanja ministrskega predsednika je vzel odbor z velikim odobravanjem na znanje.

URADNIŠKO VPRAŠANJE V ZAKONODAJNEM ODBORU.

— Beograd, 16. sept. (Izv.) Včeraj popoldne je imel zakonodajni odbor svojo prvo sejo po parlamentarnih počitnicah. Sejo je otvoril predsednik Miša Trifunović. Seje se je udeležilo 20 poslancev. Na dnevnem redu je bil zakonski načrt o uradniški službeni pragmatiki in zakoni o direktnih davkih. Zemljoradniški poslanec Joca Jovanović se je prvi zgledal za besedo ter izrazil svoj dvom, ako je zakonodajni odbor kompetenten, da razpravlja in odloča o tem zakonskem načrtu. Po njegovem mnenju bi se uradniška službena pragmatika morala izročiti v odločitev narodni skupščini. Radikalni poslanec Ljuba Jovanović je zavračal mnenje predgovornikovo ter zahteval, da naj odbor vzame uradniško pragmatiko takoj v pretres. Njemu sta se pridružila tudi poslanci Čubriović in Vujičić. Poslanec Šešerov je nato predlagal, naj se izroči zakonski načrt posebnemu pododboru, ki ima o načrtu v najkrajšem času poročati plenumu odbora. Predlog je bil sprejet. V ta pododbor so bili izvoljeni demokratje Reisner, Sokić, Čubriović, radikalni Djurišić, Radonić in Nedeljković, zemljoradnika Jovanović in Moskovljević, klerikalca dr. Dulibić in Sušnik. Samostojni kmet Drogenik, socialni demokrat Divac in musliman Kurbergović. Prihodnja seja zakonodajnega odbora bo jutri dopolnena. Na dnevnem redu te seje je razprava zakona o direktnih davkih.

TUJI DIPLOMATI V NAŠEM ZUNANJEM MINISTRSTVU.

— Beograd, 16. sept. (Izv.) Včeraj dopoldne so posetili pomočnika ministra zunanjih del Gavrilovića angleški poslanik in odpravnik poslov francoskega in grškega poslaštva. Razpravljali so o orijentskem vprašanju, ki je postalo zbog grškega poraza aktualno. Popoldne se je v ministrstvu zunanjih del oglašil tudi odpravnik nemškega poslaštva.

FRANCOSKI RAZSODNIK O NAŠEM OBMEJNEM SPORU.

— Beograd, 15. septembra. (Izv.) Ker se obmejna naša in romunska komisija nista mogli zrediti glede pripadnosti vasi Varanja se obrneta naša in romunska vlada na Francijo s prošnjo, da imenuje razsodnika, ki bo končno veljavno odločil o pripadnosti spornega vprašanja.

KONVENCIJA GLEDE VINA IN PIVA S ČEŠKOSLOVAŠKO.

— Beograd, 16. septembra. (Izv.) Včeraj popoldne je bila končno redigirana in podpisana definitivna konvencija med našo državo in Češkoslovaško glede izvoza našega vina v Češkoslovaško in glede uvoza češkega piva v našo državo. Glasom te pogodbe je Češkoslovaški dovoljen kontingent 150000 hl piva za uvoz v našo državo, nam pa enak kontingent vina za izvoz v Češkoslovaško. V konvenciji se obe državi zavezujejo, da bosta transport vina in piva na svojih železnicah čim najbolj pospešili. Takisto sta se zavezali, da bosta po možnosti poenostavili carinsko postopanje in druge formalnosti. Kontingent vina se bo po načrtu poljedelskega finista Pucila porazdelil na posamejne pokrajine tako-le: Bačka, Baranja, Banat 40.000 hl, Dalmacija 40.000 hl, Hrvatska 30.000, Slovenija 20.000, Bos-

na in Hercegovina 10.000 hl. O tej konvenciji bo razpravljali tudi še ministrski svet v torkovi seji.

POLJEDELSKI MINISTER PUCELJ V ZAGREBU

— Beograd, 16. septembra. (Izv.) Poljedelski minister Ivan Pucelj se danes odpelje v Zagreb, kjer otvori jutri razstavo hrvatsko-slovenskega gošpodarskega društva.

DR. BENEŠ VSEUČILIŠKI PROFESOR.

— Praga, 16. septembra. (Izv.) Ministrski predsednik in minister zunanjih del dr. Edvard Beneš je imenovan za rednega profesorja sociologije na češkem vseučilišču v Pragi.

NAŠA ZAVEZNIŠKA POGODBA S ČEŠKOSLOVAŠKO.

— Praga, 16. septembra. (Izv.) Brnske »Lidove Noviny« poročajo, da velja zavezniška pogodba med Češkoslovaško in Jugoslavijo, sklenjena v Marijskih Laznih, samo za dobo petih let, dasi se je prvotno nameravalo skleniti to pogodbo za mnogo daljšo dobo. Ta namen se je opustil baje zategadelj, da bi ta določba eventualno ne zavirala eventualnega razširjenja male antante.

BOLGARJA OSTATE NEVTRALNA.

— Sofija, 15. septembra. (Izv.) Minister notranjih del Daskalov je v razgovoru z žurnalisti izjavil decidirano, da hoče Bolgarska v grozečem grško-turškem konfliktu ostati nevtralna.

KONEC TISKARSKO STAVKE V AVSTRIJI.

— Gradec, 15. septembra. (Izv.) Tiskarska stavka je v vsej Avstriji končana. V Inomostu izidejo listi jutri, v Gradcu pa izidejo večerniki že danes popoldne.

SPREJEM MADŽARSKO V DRUSTVO NARODOV.

— Ženeva 15. septembra. (Izv.) Seta komisija Društva narodov je danes razpravljala o prošnji Madžarske za sprejem v Zv. narodov. Prds. Loudon je naglašal, da podkomisija priporoča sprejem in da se je zastopnik Madžarske grof Banffy zavezal, da bo Madžarska vestno izpolnjevala vse pogoje, ki jih bo stavila Zveza narodov. Sprejem Madžarske je kot prvi toplo priporočal angleški delegat Fischer. Češkoslovaški delegat Ostudsky je imel gotove pomisleke proti sprejemu, ker Madžarska še ni izpolnila nekaterih odredb feparacijske komisije. V prilog Madžarski je govoril tudi italijanski delegat Imperiali, ki je poudarjal, da se je Madžarska obvezala, da bo korrektno postopala tudi v vprašanju narodnostnih manjšin. Njegovim izjavljanjem so se pridružili Honötaux, švicarski delegat Motta in polski A. Skenaze, na kar je bila Madžarska per acclamationem sprejeta v Zvezo.

DOGODKI V SMIRNI.

— Rim, 15. septembra. (Izv.) Listi pričbujejo podrobnosti o strahovitem požaru v armenskem in grškem delu mesta v Smirni. Požar se razširja s strahovito hitrostjo na ostale dele mesta. Panika je splošna. Italijanske ladje skušajo rešiti ondotno italijansko kolonijo. Rimska vlada je poslala v Smirno več ladij z živili in zdravili.

Glavni urednik:
RASTO PUSTOSLEMŠEK.
Odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Kupi se

rodružinska hiša ali kako skladišče
večimi zunanji prostori. Ponudbe
na "Kupec 7626" na upravo Sloven.
Naroda. 7626

Gospodična

se sprejme na stanovanje in hrano kot
sustanovalka. Kje, pove uprava Slov.
Naroda. 7701

Kupim orehova debla

popolnoma zdrava, ravna, samo malo
črasta, od 25 cm premera in od 2 m
dolžnosti naprej. Ponudbe na: P. Higers-
berger, Celje, Gregorčičeva ulica 3.

Sobo

večje, nemeblirano išče samec. Ponudbe
od Toni Jeuniker, Večna pot 3. 7702

Manjši trg. lokal

na najbolj prometnem trgu v Ljubljani
se odda proti nagradi. Naslov pove
uprava Sl. Naroda. 7661

Šolske knjige

in potrebščine za vse šole

priporočila

Narodna Knjigarna

Kupimo več vagonov svežih
dobrih in suhih

ječic

letošnjega pridelka. Pon. z navedbo cen
in količine pod "Franko postaja 7703"
na upravo Slov. Naroda. 7703

Potnik

ki potuje po Sloveniji in Vojvodini
sprejema vsakovrstna naročila za nakup
in prodajo tudi deželnih pridelkov. Na-
slov pove uprava Slav. Naroda. 7699

Pisalni stroj

"COURIER", najboljšega sistema, jako
malo rabljen, se ugodno proda v pisar-
ni An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana,
Sodna ul. 5. 7663

Iščem kompanjona

za elektrotehnično in ključavničarsko
obr. Bli mora izučiti mehanik ter naj-
ima okoli K 200.000.— kapitala v oro-
dju in gotovini. Ponudbe pod "Marljiv
7675" na upr. Slov. Naroda. 7675

Kontoristinja

spretna korespondentinja, se išče na
engros trg. v Ljubljani. Ponudbe z
zahtevno plačo in navedbo znanja tujih
jezikov pod "Kontoristinja" na An.
zav. Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna
ul. 5. 7691

Proda se takoj

industrijske podjetje galante-
rije v Ljubljani radi družabnih raz-
mer. Natančnejše podatke daje An. zav.
Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna ul. 5.
7698

**Za 2-3 ure popoldne
se išče**

vesten knjigovodja z lepo pisavo v
trg. podjetje v Ljubljani. Lastnoročno
pisane ponudbe pod "Knjigovodja" z
zahtevno plačo na An. zav. Drago Be-
seljak, Ljubljana, Sodna ul. 5. 7692

Absolventka
meščanske šole
išče mesta. Najraje kot učenka v večjo
trgovino ali k modistki. — Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 7659

Uradnik

išče popoldansko službo od 3-7 naj-
bode v pisarni ali pri kakem podjetju.
Vešč tudi risanja. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 7705

Landauer

malo rabljen, eleganten, na prodaj. Na-
slov pove uprava Slov. Naroda. 7658

Zamenja se
stanovanje
soba in kuhinja v Zagrebu, s enakim v
Ljubljani ali bližini mesta. Naslov pove
uprava Slov. Naroda. 7662

Pozor!

Kupel in gospodarji, ki nimate šeburke,
sedaj je prilika, oglašite se takoj, dobite
jo v vsaki množini. Na prodaj je tudi
valika šalema po (sušilnica) za sušenje
lepa ali dog. Dopisi na "Znanstvo 111
Gradec v Belokranju. 7677

Stavbni tehnik

s prakso, dober risar, se takoj sprejme
v stalno službo. Pisane ponudbe pod
"Dober risar 7690" na upravo Slov.
Naroda. 7690

**Lipovog i
jalšovog drva**

u kladama kupuje Penkala, tvor-
nica, Zagreb. 7674

Bukovo oglje

ter oglje iz mehkega lesa samo na va-
gona, zajamčeno suho in kvalitativno
se kupi. Ponudbe fco vsagon pod "Oglje
7707" na upravo Sl. Naroda. 7707

Jabolčnik

domaćega pridelka nudi kmetijstvo Ed.
Suppanz, Pristava. 7706

Visoko nagrado

v blagu ali denarju da Jugoslovanski
dobrovoljec (trgovci onemu, k' odda
ali preskrbi eno ali 2 sobi s kuhinjo ali
brez nje takoj. Najemina po dogovoru
in se plača za eno ali več let v naprej.
Ponudbe pod "Dobrovoljec 7527" na
upravo Slov. Naroda. 7527

Umivalnik

(marmor) se proda. Naslov pove uprava
Slov. Naroda. 7664

Dva bencinmotorja

4 in 6 HP v dobrem stanju in parni
kotel 7 kvadr. m kur. pov. proda, kupi
na bencinov ali plinov motor. Jure-
Skrlinšek, pos. Hajdin, p. Ptuj.

DR. FRANC SUHADOLNIK

ZORA roj ŽIHER

POROČENA

Rogatec

Sv. Jurij

POZIV

na novu emisiju dionica „JUGOSLOVENSKOG NOVINSKOG D. D.“
— U ZAGREBU.

Izvršujući zaključak konstituirajuće glavne skupštine od 28. maja 1922.,
te pozivom na zaključak sjednice ravnateljstva od 17. jula 1922., potpisani
Upravni Odbor objavljuje ovim

POZIV NA UPLATU NOVE EMISIJE DIONICA „JUGOSLOVENSKOG NOVINSKOG D. D.“

i to od Din. 1.500.000.— na Din. 2.500.000.—

Izdatjem novih 10.000 dionica po nominali Din. 100.—

Emisija ovih dionica provest će se pod slijedećim uvjetima:

1. Stari dioničari imaju pravo na svaku staru dionicu po jednu dionicu
nove emisije, po tečaju od Din. 100 po komadu, te Din. 10 upisnine po dionici.
2. Sa dionicama, koje po starim dioničarima ne budu optirane, raspolagat
će Upravni Odbor na taj način, da će ih prepustiti subskribentima nove emisije,
koji dosada nijesu bili dioničari „JUGOSLOVENSKOG NOVINSKOG D. D.“, uz no-
minatu, te Din. 15 upisnine po dionici, kod čega sebi Upravni Odbor pridržaje
pravo repartije.

3. Dioničari, koji žele izvršiti svoje pravo opcije, dužni su predložiti svoje
stare dionice (medjutomnicu) na preblijegovanje u razdoblju od 1. do 30. septem-
bra 1922. i to kod onog novčanog zavoda, kod koga se vrši upis šadanje emisije.

4. Upisivanje za novu emisiju dionica „JUG. NOV. D. D.“ počinje sa 15.
septembrom o. g., a traje do uključivo 31. decembra 1922.

5. Upis i uplata nove emisije obaviti će se na ovaj način: Kod upisiva-
nja uplaćuje se 50% od svake dionice, te Din. 10, dotično 15, upisnine po ko-
madu, dok uplata preostalih 50% mora, a uslijedi do uključivo 31. januara 1923.

6. Na položene uplate izdat će se privremena potvrda, a kod uplate
čistavog iznosa medjutomnica društva.

Ova emisija sudjeluje na dobitku tekuće godine.

7. Kao mjesta uplaćivanja fungiraju: „Jadranska banka d. d.“, Beograd;
„Prva Hrvatska Štedionica“, Zagreb; „Francusko-Srpska banka A. D.“, Beograd;
„Hrvatska Eskomptna banka d. d.“, Zagreb; „Slavonska banka d. d.“, Zagreb;
„Jugoslavenska banka d. d.“, Osijek, te sve njihove podružnice i afilijacije.

U ZAGREBU, dne 5. septembra 1922.

UPRAVNI ODBOR

„JUGOSLOVENSKOG NOVINSKOG D. D.“ U ZAGREBU.

Vizitke, kuverte in pisemski
papir s firmo kakor osako-
:: vrstne druge tiskovine ::

Izvršuje točno

„Narodna tiskarna“.

Naročila sprejema tudi „Narodna knjigarna“.

Fiat

tipa 501, 6/16 HP — s 4 sedeži

najcenejša nabava

najštedljivejši obrat

pneumatika REITHOFFER po originalnih tovarniških cenah.

O. ŽUŽEK, Ljubljana, Sodna ulica 11.

Telefon štev. 461.

Telefon štev. 461.

Prvorazredni originalni pruski ugljen
za kućnu porabu i industrijske svrhe

Prvorazredni PLINSKI KOKS

Prvorazredni LJEVAČKI KOKS

Prvorazredni kovački UGLJEN

ZAGREBAČKA PODRUŽNICA SLAVONSKOG
TRGOVAČKOG DRUŠTVA UGLJENA

Kaufmann i drugovi, Brod n. S.

Zagreb, Duga ulica br. 30

Brzjaviti: Antracit Zagreb ::::: Telefon br. 757

AKADEMIK
bi poučeval učenca ali učence srednje šole. Istotako bi lahko poučeval druge. Interi bi se hoteli naučiti srbo-hrvaške in italijanščine. Ponudbe pod „Učanje 7685“ na upravo Slov. Nar. 7685

Trgovski lokal
štem v najem v mestu ali na deželi v večjem kraju za takoj ali pozneje. Pismena ponudbe pod „Lokal 7686“ na upravo Slov. Naroda. 7686

Stanovanje
abitoje iz sobe in kuhinje v sredini mesta, se zamenja z enakim ali večjim v bližini eventualno tudi v mestu. Ponudbe pod „Stanovanje 7673“ na upr. Slov. Naroda. 7673

Uradnik
še takoj ali pozneje mebljavno sobo s posebnim vzhodom in električno razsvetljavo. Ponudbe pod „Tehnični uradnik Ljubljana, glavna pošta, restanje.“

Dolga črna zimska suknja
se prodaja. — Ogleda se lahko samo ob nedeljah na Opekarski cesti 12. 7683

Soboslikarska
vleskarska dela prevzema po najnižjih cenah M. Mihelič, Ljubljana, Sp. Siska, Jernejeva cesta 35, nasproti cerkve. 7657

Potnik
v Sloveniji dobro vpeljan, išče zastopstvo proti proviziji. Ponudbe pod „Provizija 7654“ na upr. Slov. Naroda. 7654

Trčan med
evizični, čist vosek, jamčeno pristno in zdravo blago, večje množine ima v zalogi Občelarska podružnica v Črni pri Prevaljah. 7671

Sprejme se takoj krojaški pomočnik
za šilo delo, dalje popolnoma izučena divilja ter krojaški vajenec. — Vpisna se pri K. Pučnik, Ljubljana, Sodna ulica 8. 7682

Trgovski pomočnik
mogoče želi prenesti službo, najraje na deželo v trgovino z mešanim blagom. Več je tudi strojeplja. — Ponudbe pod „Poštenost in marljivost 7688“ na upravo Slov. Naroda. 7688

Za izdelovanje najmodernejših oblek
po najnovejši modi in kroju po jako ugodnih cenah se priporoča Jakob Smrčar, krojač, Opekarska cesta št. 8. 7681

Zenitna ponudba.
Urednik, star 25 let, s 1.000.000 kronskim premoženjem, se želi seznaniti z inteligentno gospodinjico 17—20 let staro, zelo lepo znanostjo in neomeženo pripravljenostjo. Samo resne ponudbe, po možnosti s sliko, pod „Kruša 7684“ najkameje do 20. septembra na upravo Slov. Naroda. 7684

Dvije kuharice sobarice
koje medu dobro kuhali i jedna traže se na što skoriji nastup. Plaša za kuharice K 700.— a za sobarico K 600.— mesečno. Putni trošak se nadoknadi. Ponudbe na glasu Paniku Herzi, Osijek 1, Jagerova ul. 8. 7678

Polir
s petnajstletno prakso za visoke stavbe, energičen in dober risar, želi stopiti takoj ali pozneje v službo. Prevzame tudi cele stavbe v akord. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7696

Dr. Ing. Miroslav Kasal
oblastveno poverjeni slavniti inženjer in mehanični strobenik

Ljubljana, Gradina 11. 13.
Stavbno podjetje in tehniška pisarna za betonirke, betonske konstrukcije in vodne zgradbe, arhitekturo in vsakovrstna visokostavbna dela.

Projekcija.
vrtičkov. — Projekcija.

Kočijo

dobro ohranjeno, za enega konja kupim. Ponudbe pod „Tina 7695“ na upr. Slov. Naroda. 7695

Veliko nagrado

dam onemu, ki mi preskrbi stanovanje z 1—2 sobami s kuhinjo v Spod. Siskli. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7606

Jšče se družabnik
s primernim kapitalom za dobro, že vpejano in dobičkanosno trgovino s kurivom. Le resne ponudbe pod „Dobro družabnik 7687“ na upravo Slovenskega Naroda. 7687

Klavir

poučuje privatno b. profesorica Glasbene Matice. Pouk se vrši po najnovejši metodi. — Ponudbe pod „Ele 7472“ na upr. Slov. Naroda. 7472

Išče se

kavana ili kafetarije, ili gostilna na prometnom mestu, na potakup uzeti ili eventualno za kupiti. Poblizje kod ovoga lista pod „Išče 7445“ 7445

Trinadstropna hiša naprodaj

V sredini mesta na zelo prometnem prostoru se prodaja trinadstropna hiša s trgovskim lokalom. Tudi nekaj pohištva se ceno prodaja. Oglašje naj se le resni kupci posredovalci izključijo. — Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7634

Odda se

ena ali dve prazni sobi (ena event. mebljavna) v novo dograjeni hiši v bližini tramvaja za mesec november. Ponudbe pod „Vila 7612“ na upravo Slovenskega Naroda. 7612

Strojnik

popolnoma samostojen, zanesljiv, z večletno prakso pri kotlovnih in strojnih napravah ter za istoimenski in izmenični tok, z večjo prakso v delavnici, išče službo v večjem podjetju. Ponudbe pod „Mašinist 7182“ na upravo Slov. Nar. 7182

Iščem stanovanje

kjerkoji z 1 ali 2 sobama za 1. decembar 1922. Kdor preskrbi, dobi nagrado. Ponudbe pod „Kjerkoji 7605“ na upr. Slov. Naroda. 7605

Prima domače platno

po K 100.— za 1 m prodaja Josip Hartmann nasl. V. Špil, Veike Lašče, v poštnih paketih od 10 m naprej. 7609

Stanovanje se zamenja.

Celo prvo nadstropje v enonadstropni hiši sredi mesta, obstoječe iz ene velike, 3 bolj majhnih sob, čedne svetle kuhinje, veče zaprte, da se z enim ključem vse zapre, električna razsvetljava, vse to v prijaznem mestecu na Gorenjskem se zamenja z enakim ali tudi manjšim s prikljnlami v Ljubljani. Ponudbe pod „Gorenjsko 7667“ na upravo Slov. Naroda. 7667

Majša pisarniška moč

z dobro šolsko izobrazbo ter znanem nemščini in hrvaščini (želi se tudi italijanščina, ki je pripravna tudi semterja za potovanje), dobi lahko trajno mesto pri uglednem industrijskem podjetju. Ponudbe pod „Ständig 105-11-D-1“ na Interkalam A. G., Zagreb, Ilica 21. 7554

Mizarški delovodja

energičen, sposoben, vajen mizarškim strojem ter lokomobilu, se išče. Hrana in stanovanje pri podjetju. Ponudnik s primernim kapitalom se sprejme event. kot tih družabnik. Ponudbe pod „Upejana lesna trgovina 7561“ na upravo Slov. Naroda. 7561

Rudarski inženjer

z večletno prakso se išče za razkrite novega bakrenega rudnika v Jugoslaviji. Nastop službe takoj. vse drugo po dogovoru. Ponudba s potrebnimi podatki dosedanjega delovanja naj se pošlje pod šifro „Jugorudnik 7491“ na upravo Slov. Naroda. 7491

Vabilo na redni občni zbor Slovenske Socialne Matice
r. z. o. z. v Ljubljani
ki bo v soboto, 30. septembra 1922 ob 20. v posvetovalnici ljubljanskega magistrata

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnika o poslovnih dobi leta 1921.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Slučajnosti.
Občni zbor je sklopljen, če je znanstvena vaj petina vseh zadružnikov. Ako bi tega ne bilo, se bo vrtil po ure pozneje na letnem prostoru s prvotnim dnevnim redom drug občni zbor, ki je sklopljen brez omeje na novo volje. 7606

Kupi se

manjša trgovska hiša na deželi v prometnem kraju Slovenije ali se vzame v najem. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Dežela 7557“.

Dobro ohranjen
GODBENI AVTOMAT
(na uče), se ugodno prodaja. Vpraša in ogleda se v gostilni Dunajske ceste nasproti artil. vojašnice v Ljubljani. 7318

Sprejme se

dijakinja srednjih šol na stanovanje in hrano. Jug. Stari trg 26/1. nadst. 7637

Enonadstropna lega hiša

s 4 stanovanji, 12 minut od pošte, stanovanje za kupca prosto se rati po ebnih razmer ugodno prodaja. Pisme vprašan a no upr. Slov. Nar. pod „Redk prilika 7333“ 7333

Stanovanje

obstoječe iz 2 velikih sob, kuhinje in pritličja, se zamenja za stanovanje z več sobami. Ponudbe na upravo Slov. Naroda pod „Večje stanovanje 7489“.

Plač. natakari

29 l. star, z lepimi spričevali, išče službo ravnatelja ali plač natakarija za 15. november. Ponudbe pod „Večja kavca 6591“ na upr. Slov. Naroda. 6591

Za učenko

želi vstopiti 15 let stara hči obrtnika v kako trgovino z manufakturo ali sicer. Dovolila je meščansko in eno obrtno šolo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7572

Traži se stariji auto-mehaničar

za samostalno vodenje zagrebačke radionice. Vjesti tokarskim radnjam imadu prednost. Stan u naravi na raspolaganje. Pismene ponude pod „Mehaničar li-D-52“ na Interkalam d. d., Zagreb, Ilica 21. 7531

Veliko posestvo

je na prodaj v Kamnici pri Mariboru št. 71, obstoječe iz vinograde, njiv, gozdov ter travnikov, skupno 55 oravov, dalje 5 hiš z enim do dvema stanovanjema, 3 vozovi, enim pligom, brano itd. — 4 krave z 1 telico, 2 junca in za 150 hl sodov za vino in stiskalico za jabolčnik. Proda se tudi polovico prideka vina, jabolčnika itd. Ponudbe na g. Bančić Ivan, Kamnica 71. 7573

Stanovanje in trgovski prostori
skupaj 6 lokalov, tudi za majšo industrijo pripravno, takoj na razpolo o, ako se kupi enonadstropna hiša v Mariboru blizu koroskega kolodvoza. Cena 92000 kron. Ponudbe na JERICA ZWITTER, Maribor, Sritarjeva ulica 5. 7552

Prava turska električno pražena in mlet

kava

zajamčeno popolnoma čista in odlikovana z zlato kolajno, se dobi vsak dan sveža najceneje. Samo pri tvrdki Jovo R. Jovanović, Tu la (Bosna). Razpošljamo v poštnih zavrtkih od 5 kg naprej po povzetju. 7048

Ženitna ponudba!

Tehnični uradnik, 25 let star, se želi seznaniti s pošteno gospodino čedne zunajnosti, dobrih staršev, ki bi p sedovala kak lokal za izvrševanje obrte (železne ozir. lesne stroke ali trgovino) na prometnem kraju ali na imela primerno premoženje. Posreduje se lahko tudi starš. Re ne baje ponudbe s sliko pod „Srečna 7474“ na upravo Slov. Naroda. Tajnost zajamčena. 7474

Po 7%

obrestuje prvovrsten denarni zavod večje stalne vloge. — Cenj. ponudbe pod „Velebnika 7144“ na upr. o Slovenskega Naroda. 7144

Vsakovrstne obleke kemično čistil in barva v vseh niansah tovarna
Jas. Relch, Ljubljana.

Srejamahiče:
Selenovarska ulica št. 4.
Podružnice:
Maribor, Zagreb, Kočevje, Novo mesto.

Proda se

zimska suknja, 2 povrhnjaka, črna suknja, ter različno drugo. Rimska cesta 9—11, št. 16. 7611

Gospodinjci drž. uradnici

iščeta dela v prostem času, eventualno sprejmeta tudi na dom. Zmožni sta tudi strojeplja. Ponudbe pod „Vesnost 7599“ p. I. Ljubljana. 7599

Za projektiranje in akvizicijo iše večje električno podjetje mladega in spretnega

elektroinženirja

odnosno elektrotehnik. Pismene ponudbe ali osebni poset: Ljubljana, Dunajska cesta 25, pri Ing. A. Stebl. 6893

Klavirje

oglašuje in popravlja solidno in točno ter gre tudi na deželo.

Feliks Povše

išče se stanovanje v Mariboru z 2—4 sobami proti zamenjavi s stanovanjem v Ljubljani. Odškodna na p. sporazumu. Dopisi pod „Maribor 7495“ na upravo Slov. Naropa. 7495

Smrekove in jelkove hlode

od 3—8 m dolge kakor tudi cele gozdeve kupi lesna družba „ILIRIJA“, Ljubljana, Kralja Petra trg 8, tel. 220 7437

Slavbeni prostor

večji, ob Dunajski cesti blizu železniškega tira, pripraven za tvojnice, kladišča ali druga industrijska podjetja, se prodaja. Naslov pove Drago Beseljak, Ljubljana, Sodna 5. 7607

Bilance zmožno

knjigovodnjo, ki d. cela dobro obvlada nemško in hrvatsko korespondenco, sprejme z d. bro plačo Dunjsko društvo za industrija čreva. S. botica. Lastnoročno pisane ponudbe z zahtevno plačo na gornji naslov. 7541

Magister pharmaciae

starejši, išče stalno mesto oziroma provizoriat v državi SHS, govori slovenski, hrvatski, nemški in italijanski. Adresa v upravi Slov. Naroda. 7541

Radi prakse

želim službo v kakšni trgovini, ali kot praktikant v kakem drugem trg. podjetju. Dovolil sem z us. ehom I. razr. Ij. realke ter bival v oč. trg. meš. blaga 5 let. Znam po nekaj nemški kakor srbohrvaški im v vseje tudi na deželo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7589

Brinje

staro rdeče ro K 5 in K 8, staro istrsko ro K 14, novo hrvatsko po K 12, nudi tvrdka I. KNEZ v Ljubljani, Gospodvetska 1. 740

ŽELEZNICE

za gozdno industrijo, gospo. barstvo, opokarno, ogrevalno, gradbeno in industrijsko na pod ota dobavila

Akt. društvo za sabražanje in želez. rčne potrebe
Beograd, Zagreb, Sarajevo, Subotica, Ljubljana, — So eska 6, I. —

Modele čevljev

v celh serah iz lepenke, o modernih kontinirnih oblik h ali ameriških oblik izrezena, dobavlja za tovarne obuvale in čevljarje. Avartne, elegantne oblike. Velikanska izbira novitet za vsako serijo.

Zgornje dele

izdelujem iz od naročnika mi dopola nega matirjala, prvovrstno, hitro in poceni. Posredna de azn ožnost v montiranju zgornjih delov za

Tovarne obuvale

Nakup, reparatura in prodaja

Cevljarskih strojev

zahtevajte proekte od RALPH. F. RICHTER, Subotica VI.

Poučevanje

v vseh strokah, moderne, mehnične in druge oblike. Zahvaljeva prepehiti.

Išče se

ena velika ali dve manjši nemebljavni sobi v središču mesta. Ponudbe pod „1000 K 7643“ na upravo Slov. Naroda. 7643

Dijakinja

mlajši dijak ali gospodinja, se sprejme v d. bro oskrbo. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7632

Vila u Mariboru

sa 3 moderna stana prodaje se od sop. svornika, po povoljni ceni. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7533

Dva parna kotla

na 13 atm sfer, sporobna za večji obrat, prodam skupno ali pa posamezno. Dopisi pod „V. V. 7641“ na upravo Slov. Naroda. 7641

Motorno kolo

„Douglas“ v dobrem stanju, z novo prevratko, se prodaja v. hnika 38 tri Ljubljani. 7615

Učiteljica

sprejme privatni pouk oziroma inštrukcije. Pismene ponudbe pod „Učiteljica 7625“ na upravo Slov. Naroda. 7625

Kotlarski pomočnik

amostalen in priden, prvovrstna moč dobi stalno nameščenje in plačo po dogovoru pri Vekoslavu Poljanu, kotlarju v Varaždu, Zupni trg 8. Hrvatsko. 7167

Lepo sobo

v središču mesta z dobro domačo hrano išče miren inteligenten par, eventualno tudi brez hrane. Ponudbe pod „Poročena 7627“ na upravo Slovenskega Naroda. 7627

Gospodarstvo poslojpe

priljavno za vsako podjetje, skladišče, dvorišče in malo stanovanje se odda v najem. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7640

Vrata in okna.

Proda se 36 komadov novih okon in vrat za novo stavbo. Okna so dvo. in trodelna; 140/160 cm. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7621

Skladišče

v središču mesta, prostorno, za vsako velično lno pripravno, se odda s sodeležbo in primernim kapitalom. Dopisi pod „Skladišče 7562“ na upravo Slov. Naroda. 7562

Doblačino

n. pr. srne, zajce, fazane, jerebice, divje race, sloke itd. v vsakem času po najboljših cenah kupuje E. VAJDA, veletrgovina z divjadi in perotinjo, Čakovce, Medjimurje. Brzojavni naslov Vajpa Čakovce. Interurb. tel. 59.

Perutnino

vsakovrstno, živo ali na francoški način klano in čisteno, nudi tvrdka Kmet & Lubljina, Ljubljana VII, Slovenska c. 290. Sveža jajca vedno v zalogi. Ugodno za letovišča in hotele. 4698

Električni stroji proizvod A E G

Električni števci proizvod A E G

žamice Tungstam, vse elektrotehnične potreščine v zalogi po ugodnih cenah. Elektrotehnična tvrdka Karol Florjančič, Celje. Proračuni brezplačno. 6044

Zaradi preselitve je v

Dobrépoljah. Podgorica št. 6, na prodaj

lepo posestvo

zelo ugodni legi in dobro urejeno. Obseg okrog 25 oravov. Polovica je dobrega gozda, smrekovega in bukovega, ležčega ob cesti oziroma dobi. oti, odkoder se les s primeroma majhnimi stroki svari na železnico. Drugo so travniki in njive. Vse je dobro obdelano in zagojeno. Vrt je zasajen in ograjen z mejo. Traviki so zasajeni z drevjem. Hša (vila), solidno zidana pred 20 leti, ima 6 sob poleg drugih prostorov. Svinjari in hlev je zidane kaseje. Tudi voznjak je pri hiši Na željo dobi ku ec tu i premično kravo, prešče, vozove, po sko orod e. mvo in dr. da tak j nadalje obrat je. Gospodarje v se urejeno za ml. karstvo s n. l. er. Kdar hoče svoj don. varno n. l. er. i in ohraniti ter imeti poleg tega zdrave in udobne stanovanje, naj e oglaši pri lastniku v Dobrépoljah. 7607

Par konj

belcev (šimeljnov), brek in landauer se ceno prodaja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 7639

Zasebni pouk

nemščine, slov. nščine in drugih šolskih predmetov prevzame učiteljica. Dopisi pod „Zasebni pouk 7542“ na upravo Slov. Naroda. 7542

Gospodinja

drž. uradnica išče mebljavno sobo ev. s hrano. Ako mogoče z uporabo klavirja. Ponudbe pod „Soba“ Ljubljana 1, restanje. 7652

V NAJEM IŠČEM

vinško klet

katera naj bi se nahajala v bližini kake železn. ške postaje. Vinsko posodo imam s m. Pismene ponudbe na naslov: Franc Kobal, Rimska cesta št. 1, Ljubljana. 7617

Knigovodja in bilancist

s trgovsko šolo in večletno prakso želi prenesti sedanje mesto. Ponudbe pod „Bilanca 7585“ na upravo Slov. Nar. 7585

Decimalna tehtnica

za 1000 kg in navadna za 10 kg se ceno prodaja. Istotako se prodajo posamezni akumulatorji. Poizve se vsak dan do 9. dopoldan pri Bogataj, Sv. Petra cesta 30, na dvorišču. 7623

Išče se natakarija

ki bi bila voljna sprejeti bufet na račun v večjem kraju južne Dalmacije. Stanovanje in hrana v hiši. Pogoj po dogovoru. Nastop takoj. Ponudbe na upr. Slov. Nar. pod „Natakarija 7647“.

Proda se
postelja z vložkom in nočna omarica. Ogleda se lahko vsak dan od 1/2 do 2 ure, popoldne. Naslov: po-ve uprava Slov. Naroda. 7694

Proda se čist, trčan med
86 kron za kg. — Kosec, Maribor, Dravna cesta 24. 7660

Soho išče
gospodična mirnega značaja. Plača po-straška stvar. Ponudbe pod šifro „Napredek 7665“ na upr. Slov. Naroda. 7665

Jaštrukcije
ljubskoškolskih otrok sprejmeta 2 go-
spodični. Ponudbe pod šifro „Napredek 7665“ na upr. Slov. Naroda. 7683

Služkinja
poštena in pridna za vsa gospodinj-
ska dela, katera zna tudi nekoliko kuhati,
se takoj sprejme. — Fani Miklič,
Šivilja, Stari trg št. 1, III. nadst. 7709

Sprejemmo
ABSOLVENTA
OBRTNE ŠOLE
mehaniko-tehničnega oddelka kot ka-
kulantnega pomočnika. Ponud-
bam s prepisi izprijemal naj se pridene
življenjepis. Kranjske tvornice „Titan“
d. d., Kamnik pri Ljubljani. 7709

Kompletna spalnica
je v jako dobrem stanju, in drugo
pohištvo, se ceno proda!
Dvorni trg 3.

Ustanovljeno 1885 Ustanovljeno 1885
H vlastitoj nakladi tiskar:
Trgovačka obaveštnica
POLLAK I SCHÖN
ZAGREB, Illica br. 21
izlazi
Jugoslavenski
informativni
ADRESAR
koji će sadržavati sve banke, tvornice, industrijska po-
duzeća i trgovačke tvrtke u JUGOSLAVIJI, poredane
po MJESTIMA, STRUKAMA I IMENIMA. Cetero-
godišnje izlazeći nadopunjet pružati će kupcima tog
djela orijentaciju o daljnjem razvoju poslova. prilika
pojedine tvrtke.
Djelo preporučeno je po: Trgovačko-obrtničkoj
komori, Zagreb; švicarskom i čehoslovačkom konzul-
latu u Zagrebu; austrijskom trgov. muzeju u Za-
grebu itd.
PROSPEKTI NA ZAHTEJ BADAVA.
OGLASI PO TARIFI.

Sladkogorska tvornica
omotnoga papira, lje-
:: penke i drvenine ::
Sladkagora
pošta Št. III pri Mariboru.
Izradjuje godišnje oko 420 va-
gona smedje patent ljepe-
filament i finog papira za oma-
tanje.
7515

Proda se
motor za žaganje drv
na vozu. PUCHAR, Ljubljana, Poljan-
ski nasip 22/L. 7644

Sobni tapetnik
preskrbljen z vso potrebščinami, izkušen
v vatananju vseh vrst, išče opravila. Na-
slov se izve pri Oglasi zavod Ivo
Sušnik, Maribor, Slovenska ulica 15.

Prva jugoslov. barvarija,
križarstvo in strojarstva
P. Semko, Ljubljana, Glince 230
je otvorila delavnico in prodajalno v
Križevniški ul. 7.

Stanovanje
1 ali 2 sob in pritlikin v Ljubljani ali
bližnji okolici išče miren boljši zakonski
par brez otrok za 1. november ali prej.
Kdor preskrbi, dobi nagrado. Ponudbe
pod „Stanovanje 7711“ na upr. Slov. Na-
roda. 7711

Jšče se izvrsten
strokovnjak
ki bi lahko samostojno vodil izdelova-
nje verig s stroji, n. pr. strojem za vpo-
gibanje in stroji za električno varjenje
verig. Mora biti izkušen izdelovalec oro-
dja ali izdelovalec stane. Mesto je zagara-
ntirano, ako bo mož odgovoriti sposo-
bnosti. Ponudbe s prepisi spricval na
B. Markičević i dr., kom. dr., Sarajevo 6,
Babica 9. 7679

Posestvo
v lepem kraju državnega zdravilišča, obstoječe iz 20 orolov njiv,
travnikov in gozda, z dvema hišama, z dvema gospodarskima po-
slopjema, se z živino in gospodarskim orodjem ter z vsem letoš-
njim pridelkom radi gotovih razmer ceno proda. Natančnejše se
izve: poštni predal 51, Celje.

Gradbeno podjetje
Ing. Dukič & drug
Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 20.
za priporočila za vsa v ta stroko spadajoča dela.

MLEKO
pasterizirano, polnomastno z okroglo 3-5% toščice, pasterizirano, polnomastno z
okroglo 1-5% toščice nadalje joghurt, kefir, pressano malo in sir
vseh vrst dostavljamo na željo v mesečnem abonementu strankam na dom.
Naročila naj se javijo pisмено ali ustmeno v pisarni oddelka na Dunajski c. 29/L.
GOSPODARSKA ZVEZA, mlekarski oddelok.

MARASKINO MORPURGO
Čašica tega delikatnega likerja je nepopisen užitek!
Priporočamo:
COGNAC DALMATIA MEDICINAL in druge izbrane
likere, žganja, ekstrakte in sirupe.
PRVA ODLIKOVANA DALMATINSKA PARNA
DESTILACIJA
V. MORPURGO, SPLIT
Zastopnik: Adolf Kordin, Ljubljana, Beethovnova 9.

Modni atelije
M. ŠARC
Ljubljana, Kongresni trg 4
zopet otvorjen
Sprejemne ure od 10—12 in od 3—6

„SINTA“
splošna industrijska in trgovaška družba z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 15
dobavlja iz skladišč ali tovarne:
Gospodarske stroje in razno orodje, stroje in druge po-
trebnice za mehanizacijo.
Nosilce, betonske železne, lize čepi, žice, strelne lopenke.
Vse vrste železa, pocelca, železo.
Različna orodja, okose za zgradbo ter razne hišne in
kuchinske potrebšćine.
Motorje usseh vrst za pogon z benzolom, parom ali elek-
trično energijo.
Cele naprave za izdelovanje piva in brkičev.
Travnice, ogelce, vaze in vse druge potrebšćine indus-
trijskih tiskarn.
Čepi za vodovode in pila ter vse zidarske armature.
Najugodnejša nabavna prilika za trgovce
in industrijke po tvorniški ceni.

The Dictaphone
Originalni ameriški stroj za diktat.

Za
banke,
trgovce,
odvetnike,
urade itd.
*
Škoti
dan in noč.
Zanim
interesentom
se prodaja
stroj po
zalogi.
*
Telefon:
interurb. 477.
K. ČAMERNIK & KO.
DUNAJSKA C. 12.
LJUBLJANA.

Jamski les
smrekov ali jelkov 3—7 m dolžine, 12—24 cm sred-
nje debeline kupi franco vagon kranjskih postaj
vsako množino: Sentjanški premogovnik,
Krmelj, Dolanjsko.

Kupimo
vseh vrst prazne steklenice
od konjaka.
„ALKO“ veletrgovina žganja
družba z o. z. Ljubljana, Kolizej.

Iščejo se povsod potniki
agilni in dobro usposobljeni za uspešno
domačo zohno pasto, ki bi se uzel kot
drugi prodajni predmet ob skrajno
ugodni proviziji. Interesenti naj se obr-
nejo pod „Moedena znamka št. 1247“
na OGLASNI ZAVOD FRANK VORSIC, Ma-
ribor, Canharjeva 15.

POTNIKI V AMERIKO, POZOR!
UNITED-AMERICAN-LINES-INC
prevaža potnike z najnovejšimi brzoparniki preko
HAMBURGA-SOUTHAMPTONa in CHERBOURGa v NEW YORK.
Vozne listke ter vsa potrebna pojasnila izdaja:
SIMON KMETEC,
zastopnik za Slovenijo,
Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.
6043

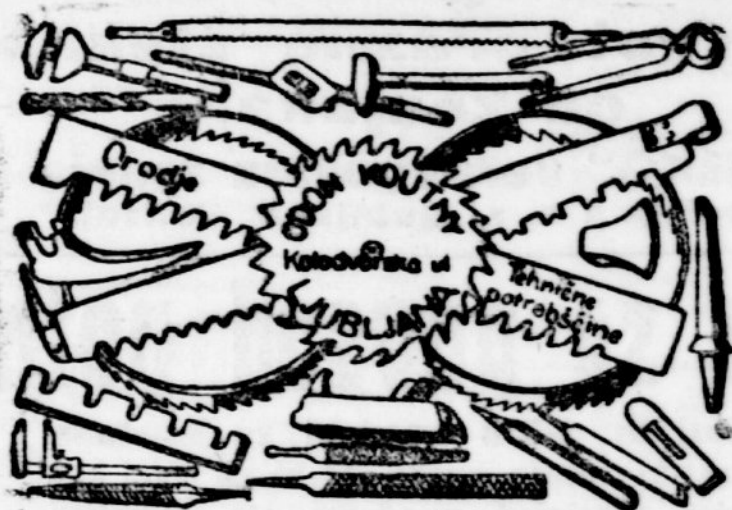
Javna zahvala.
Moj sin Mijo se je zavaroval meseca nov. 1921 pri obč. zavarov-
valnici Assicurazioni Generali po generalnem zastopstvu za Slo-
venijo v Ljubljani na življenje za vsoto 300.000—kron. Kmalu
potem se je prehladil ter si nakopal jetiko, na kateri je pred
kratkim umrl. Označena zavarovalnica je izplačala, čeprav je
bilo to zavarovanje le nekaj mesecev v veljavi in je bila premija
le enkrat plačana, vendar celo zavarovalno vsoto 300.000—kron
brez kakšnega odbitka. Vsled tega smatram, da je zavezanega, da iz-
rekam tej ugledni zavarovalnici javno zahvalo ter da jo čimn-
bolj priporočam.
BOHINJSKA BISTRICA, dne 12. septembra 1922.

BERSON
Gumilevi podpetniki
in
podplati
vam ohranijo obu-
tev trajno in
elegančno

Dobi se po vseh boljših trgovinah z usnjem
ter na veliko pri:
Berson-Kaučuk d. d., Zagreb, Wilsonov trg št. 7

DIONIČKO DRUŠTVO
prije
ŠKODINI ZAVODI U PLZNIJU
(spojeni sa „Sjedinjenjem tvornicama strojeva d. d. prije
Škoda, Ruston, Bromovsky i Ringhoffer“)
Centralni PRAG—SMICHOV
Tvornice: PLZENJ, DOUDLEVCE, NYRANY, KRALJ,
GRADAC, SMICHOV
Grubi, napola obradeni i potpuno obradeni predmeti iz ljevanog
željeza i ljevanog čelika, kovani dijelovi sve do najvećih dimen-
zija i težina za svu industriju, željeznice, rudnike, parobrodar-
stvo i t. d.
Odjelci iz svih kovina i iz elektrotehnike.
Zubati kvačci („Citroen“, „Maag“ i t. d.), para i vrtložni motori, na-
kvalni, procepi (Schraubstocke), vijčani ključevi i t. d.
Željezne konstrukcije i dizala.
Parni kotlovi svih vrsta.
Lokomotive i tenderi sa normalni kolosijek.
Parni strojevi, strojevi na pila i halci, strojevi za hladno i toplu
vodaju leda.
Alatni strojevi, hidroetički štampi, parni ključevi, lomila, kompresori,
traktori, vozilne automobile, radionice, motori i parni plugovi, lokomo-
bili na benzini i valjci za valjanje čelika.
Separatori za mlijeko.
Tiskarski strojevi i t. d. i t. d.
POTPUNI STROJARSKI UREDAJ: železnica, rafinerija, tvornica žeste,
tvornica sapuna, sušiona, pivovara, tvornica slada, hladiona, tvornica leda,
klačionica, rudnika, majdona i valjaonica, brodogradilišta, pomorskih i rije-
čnih parobroda, električnih centrala.
Prospekti i proračuni na zahtjev.
K A S T U P S T V A !
Sajmište br. 60 ZAGREB Telefon br. 14 — 97
Zorina ulica 62 BEOGRAD Telefon br. 5 — 78.

Stroji za obdelovanje lesa. --- Turbine. --- Transmisije. --- Armature in seselke. --- Zvonovi.

Strojne tovarne in livarne d. d. :::: LJUBLJANA**Naivejši davki**

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner, (inženir Henri Maire), Ljubljana št. 3. Ta Vam svetuje rešitve dobre ure, specialne žarnice „IKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druga dobre žepne ure, zapeljive, svetilne in stenske ure, verižice, prelane, zapeljive, uhane, namizno orodje, kurne in birmake, darila ter vso drugo zlatino in srebrnino. Pa tudi porabne predmete kakor: škarje, nože, britve, lasesirnice in brivske stroje, stekloceze, čase za tobak, svetilce in smotke, nažigale in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER, inženir Henri Maire, Ljubljana št. 3.

TVORNICA ZA MOTORJE IN MOTORNE PLUBE

D. D.

Motorje na sesani plin, prevozne, od 4-80 HP za obrat s koksom, ogljem itd.

Motorji na sesani plin. Najcenejša obratna sila sedaj necti.

OSERS &**BAUER**

WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81 - 85.

Steyr Auto

mal 4 cilindrski 23 HP
veliki 6 " 40 "

Michelin „Cable“

auto pnevmatika v vseh velikostih došla in je v zalogi pri zastopstvu

JUGO-AUTO d. z o. z.
LJUBLJANA, POLJANSKA C. 3.

GARANTIRANO REPARIRANI Lokomobili

VRUČA PARA / HEISSDAMPF /
ZASIČENA PARA / SATTDAMPF /
ZA SVAKI EFEKT /
ZA SVAKO GORILLO

BRÜDER FISCHER

TVORNICA STROJEVA
WIEN, III. EASANG. 38.
BRZOJAVI: LOKOMOBILFISCHER

WOLF LANZ HOHERR
PROMPINA ODPRI MA

Instalacije in tvrdka: Stobi in Tojet
Ljubljana, Bečljova cesta št. 4.

G. F. Jurček
inženir glasbeni
v Ljubljani
Wolfova 12.

svrhuje omiljevanja ter popravlja glasbeni in harmonijev specialne stroje, točno in ceno

Trstje za stroje

zdeluje in prodaja na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množinah znaten popust. — **ANTON STEINER**, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnovo. 2128

Teod. Korn, Ljubljana

Poljanska cesta št. 3.
Kroger, stebni, galvanizirani in okrasni koper instalacije vodovodov.

Poprave strojev. Izpolnje in klesanje mprv izdelovanje posod iz pločevine za firnež, barvo, lak in med vsake velikosti kakor tudi posod (škafle) za konzerve.

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRICelj, Dunajska c. 19, se priporoča. Izvšitev točna, cene zmerno. 1001

Parjetne deske iz slavonke ga hrasta
strešno lepenco, lesni cement dobavljam v vsaki množini najceneje. I. Jugoslovenska tvornica Betula Jos. R. Puh, Ljubljana, Gradaška ulica 22. Telef. 513.

Anton Steiner

mestni tesarski mojster v Ljubljani

prevzame vsakovrstna tesarska dela, kakor strešne stole, kupole, stole, mostove, vrtnice itd. Parna žaga z vsemi stroji za obdelovanje lesa. 4796

PERILO

za dame, gospode in deca, oprema za novorojenčke

po najnižjih cenah pri:

A. ŠINKOVIC nasl.
K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

Trgovina z železnino

„pri Zlati lopati“

Eriavec & Turk
(proj. Hammerschmidt)

Ljubljana, Valvazorjev trg 7 nasproti križevniške cerkve. Zaloge cementa in karbida.

Velika zaloga klobukov in slaničnikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stobi pošta Domžale Prevzemajo se tudi stari klobuki in slaničniki v popravilo pri Kovčević i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo. Zaloga v Celju Gosposka ul. 4

ADRIA TEA NAJBOLJI

DOBI SE
POVSOD

GLAVNA
ZALOGA
F. ŠIBENIK-LJUBLJANA

ŽIMA

Zimo za žimice vsake vrste izdeluje in prodaja tvrdka Lovro Ječetova v Ljubljani, Štrahovski, Kram. Vzorci zastoj in poštarine prilož. Kupim ščetine, kožo diako, grivo, goveje in konjske repe. 5775

Avtomobile kolesa, motorje pnevmatiko vseh vrst ole - bencin

In druge potrebščine ima vedno v zalogi **F. Florjančič** Ljubljana.

šivalni stroji za rodbino in obrt

vozna kolesa in posamezni deli

plašči in cevi ter drugi predmeti

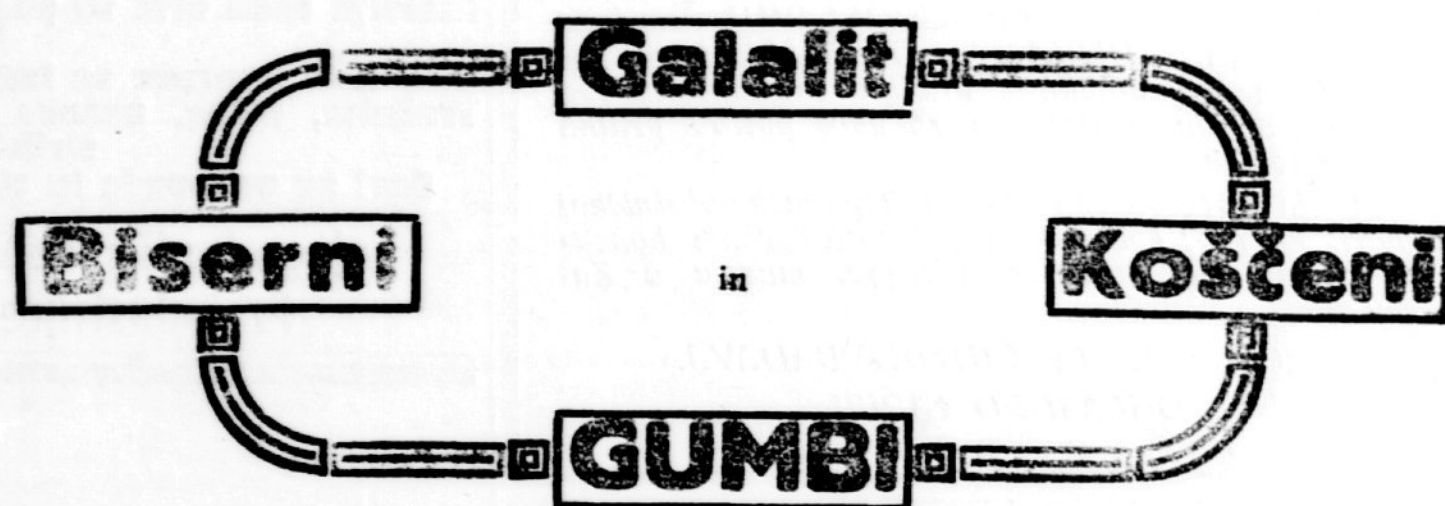
naiceneje pri tvrdki **IGN. VOK, Ljubljana, Sodna ul. 7.**

Industrijalci.

Hidrocentrala d. d. „Zeleni Vir“ v Skradu na željezničkoj pruzi Zagreb—Sušak

imade raspoloživih 500 HP

koje želi dati industrijama u zakup. Radničko pitanje povoljno zemljišta za industriju nalaze se u samome mjestu. Sve поблиže upute kod uprave d. d. „Zeleni Vir“ v Skradu.

Tovarna gumbov — Slov. Bistrica.

Jadranska banka - Beograd.

Delniška glavica: Din 60,000.000.-

Rezerva: Din 30,000.000.-

Podružnice:

Bled, Cavtat, Celje, Dubrovnik, Herceg Novi, Jelsa, Jesenice, Korčula, Metković, Mostar, Ploče, Prevalje, Sarajevo, Split, Šibenik, Tivat, Zagreb.

Amerikanski odelok.

Naslov za brzojave: Jadranska.

Afilirani zavodi:

Jadranska banka: Trst, Opatija, Wien, Zadar.

Frank Sahser State Bank, Cortlandt Street 82, New-York City.

Banco Yugoslavo de Chile, Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natales, Porvenir.